

ÅRSRAPPORT 2023

CENTER FOR
VOLDTÆGTSOFRE

Aarhus Universitetshospital
Akutafdelingen

Redaktion

Sascha Strauss Krogh, Videnscenterkoordinator/Kriminolog CfV, AUH

Øvrige bidragsydere til rapporten

Mette Sillasen, Sekretær CfV, AUH

Opsætning og layout

Sascha Strauss Krogh, Videnscenterkoordinator/Kriminolog CfV, AUH

Copyright

Aarhus Universitetshospital

Center for Voldtægtsofre

Akutfdelingen

Palle Juul-Jensens Boulevard 161, Indgang J3

8200 Aarhus N

ISBN: 978-87-92592-30-9

Den aktuelle årsrapport vil være tilgængelig på centrets hjemmeside: www.voldtægt.dk.

Der er ydet tilskud til centret fra Sundhedsministeriet

INDHOLDSFORTEGNELSE

FORORD	6
INDLEDNING OG LÆSEVEJLEDNING	8
ORGANISERING OG TILBUD	10
ORGANISERING	10
HVEM KAN HENVENDE SIG?	10
ET FORLØB FRA START TIL SLUT	11
AKUTTE / SENHENVENDERE / GENHENVENDERE	12
ANMELDTE / IKKE-ANMELDTE OVERGREB	14
BEHANDLING I DEN AKUTTE MODTAGELSE –	14
HERUNDER RETSMEDICINSK UNDERSØGELSE	14
TILBUD OM SAMTALER HOS PSYKOLOG	15
VENTETID PÅ PSYKOLOGBEHANDLING	16
TILBUD TIL NÆRMESTE PÅRØRENDE	16
TILBUD OM SOCIALFAGLIG OPFØLGNING	16
RÅDGIVNINGSTELEFON	17
STATISTISKE OPLYSNINGER	19
HENVENDELSER TIL CENTRET	20
HENVENDELSER TIL PSYKOSOCIAL BEHANDLING	23
HENVISENDE INSTANS	25
KLIENTERNE SOCIODEMOGRAFISKE OPLYSNINGER	27
KØN	27
ALDER	28
BOPÆL	29
TIDLIGERE TRAUMATISKE OPLEVELSER	30
OVERGREBET KARAKTERISTIK, GERNINGSSTED OG TIDSPUNKT	32
OVERGREBETS KARAKTER	32
GERNINGSTED OG TIDSPUNKT	33
GERNINGSPERSONERNE BAG OVERGREBENE	35
GERNINGSPERSONENS KØN	35
ANTAL GERNINGSPERSONER	36
RELATION TIL GERNINGSPERSON	36

GERNINGSPERSONENS BRUG AF TVANG, TRUSLER OG VOLD	39
MODSTAND OG SAMTYKKE I RELATION TIL OVERGREBET	41
SAMTYKKE	42
PÅVIRKNING OG DRUGRAPE	44
MISTANKE OM DRUGRAPE.....	45
POLITI OG ANMELDELSE	47
ØVRIGE HENVENDELSER OG TILBUD	50
IKKE-BEHANDLINGSRELATEREDE HENVENDELSER	50
HENVENDELSER OM OVERGREBSRAMTE.....	50
FAGLIGE HENVENDELSER.....	51
RÅDGIVNINGSTELEFON	52
PÅRØRENDESAMTALER	52
AKTIVITETER.....	55
VIDENSCENTERAKTIVITETER	55
UNDERVISNING OG OPLÆG	55
LANDSSEMINAR.....	56
SAMARBEJDSMØDER.....	56
EKSTERNE SAMARBEJDER	57
RÅDGIVNING OG PRESSE.....	57
EFTERUDDANNELSE OG KURSER	58

CENTRALE TAL 2023

ALLE HENVENDELSER

409

AKUT MEDICINSK
UNDERSØGELSE

121

PSYKOSOCIAL
OPFØLGNING

288

KVINDER

277

MÆND

11

RETSMEDICINSKE
UNDERSØGELSER

154

160

HENVENDTE SIG INDEN
FOR EN MÅNED EFTER
OVERGREBET
(AKUTTE)

128

HENVENDTE SIG
MÅNEDER ELLER ÅR EFTER
OVERGREBET
(SENHENVENDELSER)

KENDT
GERNINGSPERSON

78 %

UKENDT
GERNINGSPERSON

18 %

ANMELDT

41 %

IKKE-ANMELDT

56 %

FORORD

Året 2023 har været en begivenhedsrig periode for Center for Voldtægtsofre, Aarhus (CfV, Aarhus), og der har som altid været fokus på at løfte vores kerneopgave med at yde sygeplejefaglig/retsmedicinsk og psykosocial behandling til vores klienter. I denne årsrapport præsenterer vi en omfattende gennemgang af vores behandlingstilbud og den organisatoriske opbygning af centeret. Vi dykker ned i statistik, der belyser klienternes behandlingsforløb i 2023, og vi reflekterer over de aktiviteter, der også har formet året – herunder pressehåndtering, undervisning, oplæg, forskningssamarbejder og nye tiltag i centeret.

I 2023 har vi oplevet en nedgang i antallet af nye klienter. Denne udvikling har givet os mulighed for at nedbringe ventelister og dermed styrke vores evne til at imødekomme behovene hos de overgrebsramte, der søger hjælp og støtte. Ved første øjekast kan et fald i antallet af henvendelser tolkes som en positiv tendens, der indikerer en mulig reduktion i antallet af voldtægter og seksuelle overgreb. Det er dog vigtigt at nævne, at antallet af henvendelser til vores center ikke nødvendigvis er en direkte afspejling af antallet af voldtægter og seksuelle overgreb i samfundet. Variabiliteten i henvendelser fra år til år vil være påvirket af en række faktorer, der indvirker på overgrebsramtes tilbøjelighed til at søge hjælp. Vi har i både 2021 og 2022 haft en massiv tilgang af nye klienter, hvor antallet i 2023 igen er på niveau med tidligere år.

Selvom vores videnscenter en stor del af 2023 har kørt på halv kraft på grund af barselsorlov, har det engagement og den dedikation, der præger vores center gjort, at vi har formået at leve op til vores forpligtelse til vidensdeling. Vi har blandt andet afviklet et yderst vellykket landsseminar, hvor vi efterfølgende har modtaget mange positive tilkendegivelser. Derudover har vi arbejdet videre med forskellige universitetssamarbejder, holdt faglige oplæg, leveret undervisning og meget mere. Alt dette kan der læses mere om i kapitel 4 i denne årsrapport.

Uden for CfV har der også været en række initiativer og begivenheder, der er vedkommende for arbejdet med personer, som har været udsat for seksuelle overgreb. Blandt disse kan nævnes, at Justitsministeriets Forskningskontor er blevet bedt om at gennemføre en undersøgelse af politiets håndtering af voldtægtssager. Dette sker i kølvandet på offentliggørelsen af podcasten 'En beklagelig fejl' fra DR, som afslørede administrative fejl i politiets behandling af sådanne sager. Der er især fokus på at forbedre efterforskningen, hvor man i podcasten blandt andet kunne fortælle om beviser, der ikke var inddraget og vidner, som ikke var blevet afhørt. Podcasten 'En beklagelig fejl' har efterfølgende modtaget Amnestys Mediepris, og resultaterne af undersøgelsen forventes offentliggjort næste år.

Der har også i 2023 været fokus på nye tendenser inden for seksuelle overgreb. National enhed for Særlig Kriminalitet (NSK) lavede i 2023 en opgørelse, der viste en markant stigning i anmeldelser

relateret til digitale seksuelle krænkelser, grooming, overgreb, og seksuel afpresning i perioden fra 2019 til 2022. I 2019 blev der rapporteret 3038 tilfælde, mens antallet i 2022 steg til 5327, hvilket inkluderer hændelser begået mod både børn og voksne.

Endelig overvejer Justitsminister Peter Hummelgaard at undersøge omfanget af stealthing og muligheden for at forbyde det i Danmark, da det ikke er dækket af den nuværende samtykkelov. Stealthing er betegnelsen for tilfælde, hvor en person bevidst fjerner eller beskadiger et kondom under samleje uden den anden parts viden eller samtykke.

Netop samtykkeloven, der har været gældende lov i Danmark siden 2021, har også været genstand for debat i 2023. Blandt andet har Rigsadvokaten fastslået, at samtykkeloven fungerer efter hensigten, hvilket blandt andet ses ved flere domsfældelser i sager, der ikke tidligere ville have ført til dom. I tillæg til dette antydes der i Justitsministeriets Offerundersøgelse også en ændret opfattelse i befolkningen af, hvad der identificeres som voldtægt. Det Kriminalpræventive Råd har ligeledes offentliggjort undersøgelsen "Stereotype forestillinger om voldtægt og holdning til samtykke". Undersøgelsen viser, at selvom der generelt er lav accept af voldtægtsmyter, har en betydelig andel af befolkningen stadig problematiske holdninger, hvilket særligt gør sig gældende for unge mænd. I relation til samtykke viser rapporten, at der i den danske befolkning er bred konsensus om, at samtykke er afgørende i seksuelle relationer. Alligevel har næsten en tredjedel af alle kvinder under 30 år oplevet, at deres grænser ikke accepteres, når de afviser seksuelle tilnærmelser. Blandt rapportens resultater ses også, hvordan unge mænd ofte finder det udfordrende både at bede om og aflæse samtykke, hvilket hos denne gruppe giver anledning til bekymring om risikoen for fejlagtigt at blive anklaget for voldtægt. Dette er med til at understrege et behov for bedre uddannelse og vejledning i, hvordan samtykke kommunikerer og fortolkes korrekt.

Hos CfV, Aarhus kan vi altså se tilbage på et år, hvor seksuelle overgreb igen har været på dagsordenen både internt og på samfundsplan. Vi ser ligeledes frem til et nyt år, hvor der allerede er planlagt en lang række spændende projekter, initiativer og samarbejder. Vores ambition hos CfV, Aarhus er fortsat at tilbyde støtte, behandling og rådgivning til dem, der har oplevet voldtægt og seksuelle overgreb. Vi er dedikerede til at fremme en forståelse af kompleksiteten og de mange facetter ved seksuelle overgreb og konsekvenserne heraf. Et fald i antallet af henvendelser betyder ikke, at vores arbejde er gjort – tværtimod understreger det behovet for fortsat at arbejde på at bryde tabuer og skabe en kultur, hvor alle, der oplever seksuelle overgreb, føler sig sikre og støttet i at søge hjælp.

Rigtig god læselyst.

Mette Haahr
Chefsygeplejerske, Akutafdelingen, AUH.

Sascha Strauss Krogh
Videnscenterkoordinator, Center for Voldtægtsofre, Aarhus.

INDLEDNING

OG LÆSEVEJLEDNING

Formålet med denne rapport er dels at give interesserede på området et indblik i aktuel praksis og arbejdsgange hos CfV, Aarhus og dels at præsentere forskellige statistiske oplysninger, der er tilvejebragt gennem dataindsamling i centeret. Indledningsvis vil der være en gennemgang af centerets organisering, placering og opgave. Herunder eksempler på hvordan et forløb hos CfV, Aarhus kan se ud fra start til slut. Der vil ligeledes være en gennemgang af både interne, eksterne samt tværfaglige og tværsektorielle processer og samarbejder, der relaterer sig til centeret.

Det statistiske indhold kommer blandt andet omkring det sygeplejefaglige og retsmedicinske arbejde i akutafdelingen, det psykosocialfaglige arbejde i behandlingsenheden, klientsammensætningen samt de overgreb, klienterne modtager behandling for. I den statistiske del af nærværende årsrapport er der forbehold, som er værd at være sig bevidst ved fortolkning af data. Opgørelsen af det samlede antal nye klienter i CfV, Aarhus i 2023 (N=409) er trukket fra centerets journaliseringssystem EPJ-Midt. Dataudtræk herfra begrænser sig til meget overordnede data af overvejende socio-demografisk karakter. Ud af det samlede antal klienter (N=409) er der 288 klienter, som er henvist til den psykosociale opfølgning.

Udover registreret data i centerets journaliseringssystem (EPJ-Midt), registreres der i behandlingsenheden mere detaljeret data om centerets klienter. Data indsamles af centerets behandlere i forbindelse med den enkelte klients behandlingsforløb. Langt de fleste items vil blive afdækket under de indledende visitationssamtaler, hvor der spørges direkte ind til forskellig personlig information om klienten og om overgrebet. Andre items vil registreres mere retrospektivt ved behandlingsforløbets afslutning. I tilfælde, hvor behandleren ikke har tilstrækkelig information, vil "ikke adspurgt" anvendes. Det er således ikke klienterne selv, der afgiver besvarelsen. Det er denne mere detaljerede dataindsamling, der ligger til grund for størstedelen af det præsenterede statistik i nærværende årsrapport.

Antallet af klienter for hvem, der er lavet udvidet og mere detaljeret dataindsamling er sammenholdt det samlede antal klienter, der er registreret i centerets bookingsystem. Her ses en variation mellem de to systemer, hvor 46 klienter alene er registreret i centerets bookingsystem, og hvor der ikke foreligger andet end rent demografisk data. Det samlede antal på 288 klienter, der er henvist til psykosocial behandling, vil derfor kun indgå i den indledende del af rapportens statistiske del, hvor demografiske data gennemgås. Herefter vil den præsenterede statistik hovedsageligt basere sig på de 242 klienter, hvor der foreligger mere detaljeret data.

Tidligere årsrapporter kan tilgås på vores hjemmeside www.voldtaegt.dk.

1

ORGANISERING OG TILBUD

ORGANISERING OG TILBUD

CFV AARHUS

ORGANISERING

Center for Voldtægtsofre (CfV), Aarhus, er en integreret del af Akutafdelingen på Aarhus Universitetshospital og er geografisk opdelt i to enheder. Den akutte døgnåbne modtagelse ved Akutafdelingens skadestue på Aarhus Universitetshospital i Skejby håndterer akutte henvendelser umiddelbart efter, at et seksuelt overgreb har fundet sted. Her samarbejder erfarne sygeplejersker tæt med politi og retsmedicinere for at sikre en professionel og effektiv modtagelse.

Hos den opfølgende psykosociale behandlingsenhed, centralt placeret i Aarhus midtby, er et sammensat team bestående af psykologer, socialrådgiver, sekretær og centerets videnscenterkoordinator. Dette team arbejder ikke kun med akutte klienter, der har modtaget sygeplejefaglig/lægelig behandling i Akutafdelingen, men også med akutte klienter, der af forskellige årsager ikke har benyttet dette tilbud. Desuden tilbydes psykosocial behandling til personer, der har været udsat for overgreb, der ligger måneder eller år tilbage i tiden.

CfV, Aarhus, integrerer begge enheder i en sammenhængende og koordineret indsats, hvor den sygeplejefaglige/retsmedicinske og psykosociale behandling drives gennem daglig kontakt og tæt samarbejde. Formålet med centerets organisering er at sikre, at personer udsat for seksuelle overgreb kun behøver at henvende sig ét sted for at modtage den nødvendige hjælp og støtte.

CfV, Aarhus, er dedikeret til at yde hjælp og støtte til personer, der er bosiddende i den østlige del af Region Midtjylland. Personer bosiddende i den vestlige del af regionen er tilknyttet CfV, Gødstrup.

HVEM KAN HENVENDE SIG?

Vi oplever ofte, at folk lader sig forvirre af vores navn. Ofte indledes kontakten til os med "Jeg er i tvivl, om det, jeg har været udsat for, er en voldtægt". Karakteren af det seksuelle overgreb er dog ikke afgørende for muligheden for at modtage hjælp. CfV skal i højere grad end et isoleret tilbud til voldtægtsofre ses som et generelt behandlingstilbud til mennesker, der har været udsat for voldtægt, forsøg på voldtægt samt andre former for seksuelle overgreb. Reelt vurderes det ikke, hvordan det pågældende overgreb kan kategoriseres rent juridisk, ligesom en henvendelse heller ikke forudsætter en politianmeldelse. Det er altså op til den enkelte at vurdere, om vedkommende har været udsat for en seksuel hændelse, som denne har fundet grænseoverskridende, og som der ønskes hjælp til at bearbejde. I tilfælde af tvivl vil der altid kunne rettes kontakt til CfV, Aarhus, hvor vi kan hjælpe med at vurdere, hvor og hvordan vi sikrer den bedste hjælp. På side 12 er det uddybet, hvordan henvendelse til CfV heller ikke er begrænset af en tidsfrist i forhold til, hvornår det pågældende overgreb har fundet sted.

ET FORLØB FRA START TIL SLUT

Nedenfor ses et eksempel på et akut forløb hos CfV, Aarhus, hvor den ramte har henvendt sig til akutafdelingen umiddelbart efter det seksuelle overgreb og modtager samtlige af centerets tilbud.

AKUTAFDELINGEN AUH

Henvendelse til Akutafdelingen

Den ramte henvender sig selv til akutafdelingen.

Henvendelse til Akutafdelingen

Den ramte følges til akutafdelingen af politi ifm. anmeldelse.

Modtagelse af specialuddannet sygeplejerske

Modtagelse af specialuddannet sygeplejerske, der giver standardinformation om den retsmedicinske undersøgelses formål og indhold med henblik på samtykke.

Retsmedicinsk undersøgelse

Retsmedicineren foretager undersøgelse med henblik på dokumentation af læsioner og sporsikring.

Henvisning til psykosocial opfølgning i centeret

Den specialuddannede sygeplejerske giver relevant information herunder muligheden for at blive kontaktet af en af centerets rådgivere.

PSYKOSOCIAL BEHANDLINGSENHED - AARHUS C

Telefonisk forsamtale

Såfremt den ramte ønsker det, vil denne blive kontaktet telefonisk af en af rådgiverne fra centeret. Telefonsamtalen fungerer som den første vurdering af, hvorvidt klienten skønnes at være bedst hjulpet hos CfV eller bør viderehenvises.

Visitationssamtale

Hvis den ramte efter forvisitationen ønsker det, indkaldes denne til en visitationssamtale, hvor det endeligt afgøres, om CfV er det bedste tilbud til varetage den psykosociale opfølgning ellers henvises der om muligt til andet tilbud.

Behandlingsforløb

Opstart af individuelt tilpasset behandlingsforløb med mulighed for opfølgning hos centerets socialrådgiver.

Afslutning

Behandlingsforløbet afsluttes med en afslutningssamtale.

Den ramte vil ved henvendelse til akutmodtagelsen blive mødt af en specialuddannet sygeplejerske, der indledningsvist støtter og vejleder i den akutte situation, personen står i. I forlængelse heraf tilbydes en retsmedicinsk undersøgelse og sporsikring. Den specialuddannede sygeplejerske bistår vedkommende gennem hele det akutte forløb. Når den ramte har været i kontakt med akutmodtagelsen, vil vedkommende blive orienteret om muligheden for at få hjælp til at politianmelde overgrebet samt at blive kontaktet af en af centerets rådgivere med henblik på opfølgning og eventuel opstart af behandlingsforløb. Behandlingsgrundlaget i det psykosociale behandlingsforløb er beskrevet yderligere på side 15.

Ovenstående er som nævnt en visualisering af den akutte klients vej gennem hele CfV, Aarhus fra sporsikring i Akutafdelingen til afslutning på det psykosociale behandlingsforløb, hvilket forudsætter, at klienten henvender sig hurtigst muligt efter, at overgrebet har fundet sted. Flere klienter – herunder senhenvendende, som er beskrevet yderligere nedenfor – vil alene være i kontakt med centerets psykosociale behandlingsenhed.

AKUTTE / SENHENVENDERE / GENHENVENDERE

I CfV, Aarhus, tilbyder vi forskellige former for støtte, der varierer afhængigt af, hvornår henvendelsen finder sted i forhold til det oplevede overgreb, samt af om overgrebet er anmeldt eller ej. Der er ingen fastsat tidsramme for, hvornår det er muligt at søge hjælp efter et overgreb, men det tidspunkt, hvor henvendelsen sker, påvirker den behandling, vi kan tilbyde den enkelte.

Vi skelner mellem akutte klienter, hvor overgrebet er sket inden for den seneste måned, og senhenvendende, hvor overgrebet ligger længere tilbage. Ved centerets etablering i 1999 kunne vi kun bistå dem, der søgte hjælp inden for de første tre dage efter overgrebet. I slutningen af 2013 blev det dog politisk besluttet at udvide dette tilbud til alle personer, uanset hvornår overgrebet havde fundet sted.

Tidspunktet for henvendelse varierer betydeligt for de akutte klienter; nogle søger hjælp få timer efter overgrebet, mens andre venter dage eller uger. Det er afgørende for akutte henvendelser, at den retsmedicinske undersøgelse med henblik på sporsikring udføres så hurtigt som muligt efter overgrebet. Yderligere information om dette findes på side 14. Senhenvendende henvender sig også på forskellige tidspunkter, der varierer fra måneder til mange år efter overgrebet.

En anden klientgruppe, som vi betegner som genhenvendende, omfatter personer, der tidligere har modtaget behandling i centeret efter et seksuelt overgreb og nu kontakter os igen for yderligere hjælp i forbindelse med samme overgreb. Dette kan eksempelvis ske i forbindelse med en retssag, der genaktiverer overgrebsrelaterede problemstillinger, som den enkelte har behov for at bearbejde med professionel hjælp.

AKUTTE

- Overgrebet er sket inden for den seneste måned.
- Mulighed for retsmedicinsk undersøgelse umiddelbart efter overgreb.
- Tilbydes behandlingsforløb på 5-8 sessioner.

SENHENVENDERE

- Overgrebet er sket for mere end en måned siden.
- Tilbydes behandlingsforløb på 8-15 sessioner.

GENHENVENDERE

- Personer, der tidligere har modtaget behandling i centeret for et seksuelt overgreb og senere kontakter centeret igen for at modtage yderligere behandling for det samme overgreb.
- Behandlingsforløbets udstrækning vurderes individuelt og afhængigt af symptomatologi.

Mest almindelige henvendelsesscenerier

- Akutte klienter, der selv henvender sig i centerets akutafdeling umiddelbart efter overgrebet mhp. retsmedicinsk undersøgelse uden forudgående anmeldelse.
- Akutte klienter, der af politiet henvises til centerets akutafdeling umiddelbart efter overgrebet mhp. retsmedicinsk undersøgelse i forbindelse med anmeldelse.
- Akutte klienter, der selv henvender sig direkte til centerets psykosociale tilbud (op til en måned efter overgreb).
- Senhenvendere, der selv henvender sig direkte til centerets psykosociale tilbud (mere end en måned efter overgreb).
- Senhenvendere, der af politiet henvises til centerets psykosociale tilbud i forbindelse med anmeldelse (mere end en måned efter overgreb).
- Genhenvendere, der henvender sig selv til centeret med henblik på behandling for et allerede behandlet overgreb i centeret,

For alle typer henvendelser glæder det, at der også kan være tale om andre henvisende instanser eksempelvis egen læge, skadestue eller pårørende.

ANMELDTE / IKKE-ANMELDTE OVERGREB

Foruden de forskellige kategorier af klienter er der en væsentlig sondring mellem anmeldte og ikke-anmeldte overgreb, da det medfører forskellige processer. Først og fremmest er det dog vigtigt at slå fast, at en anmeldelse ikke er en forudsætning for at henvende sig hos CfV, Aarhus. Det er altså både muligt at henvende sig i forbindelse med et akut overgreb på Akutafdelingen for retsmedicinsk undersøgelse med henblik på sporsikring mm., ligesom den psykosociale opfølgning hos centerets psykologer og socialrådgiver heller ikke forudsætter politianmeldelse. I den psykosociale behandling kan anmeldelse dog sagtens være et tema, som fylder hos den enkelte klient og derfor indgår som et fokuspunkt i terapien, men behandleren vil aldrig have en forventning eller ambition om, at overgrebet skal anmeldes.

Hvis den ramte er blevet behandlet i Akutafdelingen umiddelbart efter overgrebet, og der ikke allerede foreligger en anmeldelse, vil eventuelle tøjeffekter og sporene fra undersøgelsen blive gemt i seks måneder. Dette giver den ramte mulighed for at overveje, hvorvidt vedkommende senere ønsker at efteranmelde overgrebet. Hvis den ramte i løbet af de seks måneder beslutter sig for at anmelde overgrebet, sker dette ved at rette henvendelse til politiet. Da sporsikringen er udført umiddelbart efter overgrebet, vil politiet således fortsat kunne bruge beviserne i en eventuel efterforskning.

BEHANDLING I DEN AKUTTE MODTAGELSE – HERUNDER RETSMEDICINSK UNDERSØGELSE

I tilfælde, hvor det vurderes relevant, tilbydes akutte klienter i CfV, Aarhus en retsmedicinsk undersøgelse som en del af vores tilbud. En retsmedicinsk undersøgelse kan i nogle tilfælde bidrage væsentligt til en eventuel efterforskning, da der kan indsamles vigtige spor og beviser fra kroppen. Kvaliteten af denne undersøgelse er imidlertid tæt knyttet til, hvor hurtigt den ramte person henvender sig efter overgrebet. En tidlig henvendelse vil øge sandsynligheden for en mere præcis retsmedicinsk undersøgelse.

Uanset om et overgreb er anmeldt eller ej, vil personer, der henvender sig i Akutafdelingen hos CfV, Aarhus, blive mødt af en sygeplejerske med faglige kompetencer inden for mødet med personer udsat for seksuelle overgreb. Sygeplejersken vil bistå vedkommende under hele det akutte forløb og give standardinformation om formålet og indholdet af den retsmedicinske undersøgelse samt indhente samtykke hertil. Hvis klienten samtykker, tilkaldes den vagthavende retsmediciner, som forestår den retsmedicinske undersøgelse med henblik på dokumentation af læsioner og sporsikring.

Den retsmedicinske undersøgelse indledes med, at klienten fortæller sin version af overgrebet. Dernæst foretages forskellige former for sporsikring, hvor den rantes tøj sikres til brug for yderligere

undersøgelse. Herefter følger en fuld kropsundersøgelse med sikring af DNA, dokumentation af læsioner og podninger for kønsoverførte sygdomme. Der sikres urin og blod til eventuel undersøgelse for alkohol, medicin og/eller euforiserende stoffer, hvis dette skulle blive relevant i en eventuel senere efterforskning. Derudover tages der blodprøver for HIV og hepatitis, og i relevante tilfælde tilbydes nødprævention.

I tilfælde, hvor den ramte ikke ønsker at anmelde, vil selve den retsmedicinske undersøgelse foregå på samme måde som ved et anmeldt overgreb, der er beskrevet ovenfor. I ikke-anmeldte sager vil retsmedicineren dog, som allerede beskrevet, informere den ramte om, at der efter retsmedicinsk undersøgelse og sporsikringen er seks måneder til at overveje, om overgrebet skal anmeldes til politiet. Efter seks måneder udleveres det sikrede tøj til klienten eller det destrueres.

Efter den retsmedicinske undersøgelse informeres den ramte om, hvor opfølgning på prøvesvar for kønsoverførbare sygdomme skal foregå, hvilket vil være hos egen læge eller alternativt hos Klinik for Kvindesygdomme. Den ramte får ligeledes gennemgået relevante pjecer og får udleveret telefonnummer til sygeplejerske i CfV, Aarhus, der kan kontaktes døgnet rundt. Alle klienter informeres af pågældende sygeplejerske om muligheden for at blive kontaktet telefonisk af en rådgiver fra behandlingsenheden, der kan vejlede i forhold til muligheden for efterfølgende psykosocial hjælp, såfremt den ramte ønsker det. I de tilfælde, hvor vedkommende ønsker at blive kontaktet af en af centerets rådgivere, bliver denne ringet op, og det pågældende forløb planlægges. Her vurderes behov og omfang af et eventuelt opfølgende tilbud eller behandlingsforløb.

TILBUD OM SAMTALER HOS PSYKOLOG

Tilrettelæggelsen af den psykologfaglige behandling i centeret afhænger først og fremmest af klientens behov, og af hvornår klienten henvender sig. Akutte henvendelser, der som tidligere beskrevet udgøres af klienter, som henvender sig inden for den første måned efter overgrebet, tilbydes et behandlingsforløb på 5-8 sessioner, der tilstræbes påbegyndt inden en måned. For senhenvendende, som henvender sig en måned eller længere tid efter overgrebet, vil der oftest være behov for 8-15 sessioner. Det længere forløb til senhenvendende er forbundet med, at der for disse klienter ofte vil være tale om psykiske følgesymptomer til et seksuelt overgreb, som har fyldt hos den enkelte i længere tid, hvorved behandlingsbehovet ofte er mere omfattende og symptomerne mere manifesterede.

Den psykologiske behandlingsindsats tilrettelægges med afsæt i forskellige psykoterapeutiske referencerammer. Der kan anvendes EMDR, kognitiv adfærdsterapi eller compassion fokuseret terapi, og interventionen vil til enhver tid være fokuseret mod det seksuelle overgreb, personen har været udsat for. Mange henvender sig med multiple problemstillinger, hvorfor der i den kliniske vurdering altid vil medtages overvejelser om, hvorvidt den pågældende person kan være bedre hjulpet i andre tilbud forud for eller i stedet for CfV, Aarhus' behandlingstilbud.

VENTETID PÅ PSYKOLOGBEHANDLING

I 2023 har vi i centret i tråd med de seneste år oplevet ventetid på psykologbehandling. Grundet forskellige faktorer formåede vi dog at nedbringe ventetiden i løbet af året. Dette var hovedsageligt muliggjort ved tilførte midler til centret, der dels afstedkom, at der kunne ansættes en ekstra psykolog i centret i en tidsbegrænset stilling og dels at vores samarbejde med eksterne netværkspsykologer kunne intensiveres i en periode. Derudover oplevede vi i centret en lavere andel nye klienter sammenlignet med de forgangne år. Disse omstændigheder betød, at vi for akutte klienter gik fra minimum 3 måneders ventetid i starten af 2023 til cirka 1 måneders ventetid ved udgangen af året. For senhenvendende klienter er vi i 2023 gået fra 12 til 6 måneders ventetid.

TILBUD TIL NÆRMESTE PÅRØRENDE

Tilbuddet om pårørendesamtaler er iværksat ud fra en viden om, at pårørende og social støtte kan udgøre en vigtig ressource for mennesker, der udsættes for seksuelle overgreb. Foruden psykosocial behandling til personer udsat for seksuelle overgreb er der således i centeret et tilbud om 1-2 samtaler til forældre, partner og andre nære pårørende. Disse samtaler fokuserer dels på, hvordan man som pårørende kan hjælpe og støtte en seksuelt krænket person, og dels på de pårørendes egne reaktioner relateret til at deres nærtstående er blevet udsat for et seksuelt overgreb.

De fleste pårørende oplever selv reaktioner på, at der er begået et seksuelt overgreb mod en, som de holder af. Reaktionen på overgrebet og de bekymringer, der følger med, kan være meget overvældende for den pårørende, og det kan være svært at rumme samtidigt med, at man skal støtte den ramte. Nogle pårørende vil i tiden efter overgrebet opleve næsten lige så voldsomme krisereaktioner, som hvis de selv havde været udsat for et overgreb. Hos CfV, Aarhus er det centerets socialrådgiver, som varetager hovedparten af centerets pårørendesamtaler. De samtaler, hvor der vurderes et særligt behov, foretages af psykologer.

TILBUD OM SOCIALFAGLIG OPFØLGNING

CfV, Aarhus er som allerede beskrevet et tværfagligt center, hvilket bl.a. kommer til udtryk ved, at der er en fast tilknyttet socialrådgiver ansat til at yde socialfaglig rådgivning, vejledning og støtte til centerets klienter og/eller pårørende. Centerets socialrådgiver er med til at bemande rådgivningstelefonen (se mere nedenfor) og varetager hovedparten af pårørendesamtaler i centret. Socialrådgiveren varetager ligeledes alle forvisitationer af centerets mindreårige klienter og i den forbindelse udarbejdelse af underretninger til hjemkommunen. Centerets socialrådgiver agerer ikke myndighed, men har erfaring med og mulighed for at støtte centerets klienter og pårørende i at få etableret et samarbejde med kommunerne rundt i regionen herunder bl.a. familieafdelingen, Børnehus Midt, rusmiddecentre, uddannelsesinstitutioner, politi samt jobcentre. Centerets socialrådgiver har mulighed for at støtte og bistå klienterne, når de er tilknyttet et behandlingsforløb ved CfV, Aarhus og kan ved afslutning af behandlingsforløbet sikre etablering af kontakt til andre støttende foranstaltninger.

RÅDGIVNINGSTELEFON

I oktober 2022 lancerede CfV, Aarhus en ny Rådgivningstelefon, som skulle imødekomme et øget behov for støtte og rådgivning relateret til seksuelle overgreb. Denne telefonlinje tilbyder åben og anonym rådgivning til ofre, pårørende og fagpersoner. Med en ugentlig åbningstid på halvanden time, har Rådgivningstelefonen i 2023 fungeret som et væsentligt supplement til centerets eksisterende services. I januar 2024 blev rådgivningstelefonens åbningstid udvidet således, at den nu holder åbent to dage om ugen.

Yderligere information om og statistik relateret til Rådgivningstelefonen, herunder antallet af henvendelser og brugersammensætning, vil præsenteres på s. 51.

2

STATISTISKE
OPLYSNINGER

STATISTISKE OPLYSNINGER

Hvor der i tidligere årsrapporter har været et overvejende fokus på statistik, der alene er indsamlet i behandlingsenheden, er der i nærværende rapport et øget fokus på at synliggøre hele klienternes vej gennem systemet – fra den sygeplejefaglige og retsmedicinske behandling i akutafdelingen til den psykosociale behandling i behandlingsenheden.

De følgende afsnit vil derfor indledes med en gennemgang af relevante statistiske opgørelser for klienternes møde med akutafdelingen, hvorefter hovedvægten af de resterende afsnit vil basere sig på mere dybdegående og detaljerede data, der er indsamlet i behandlingsenheden.

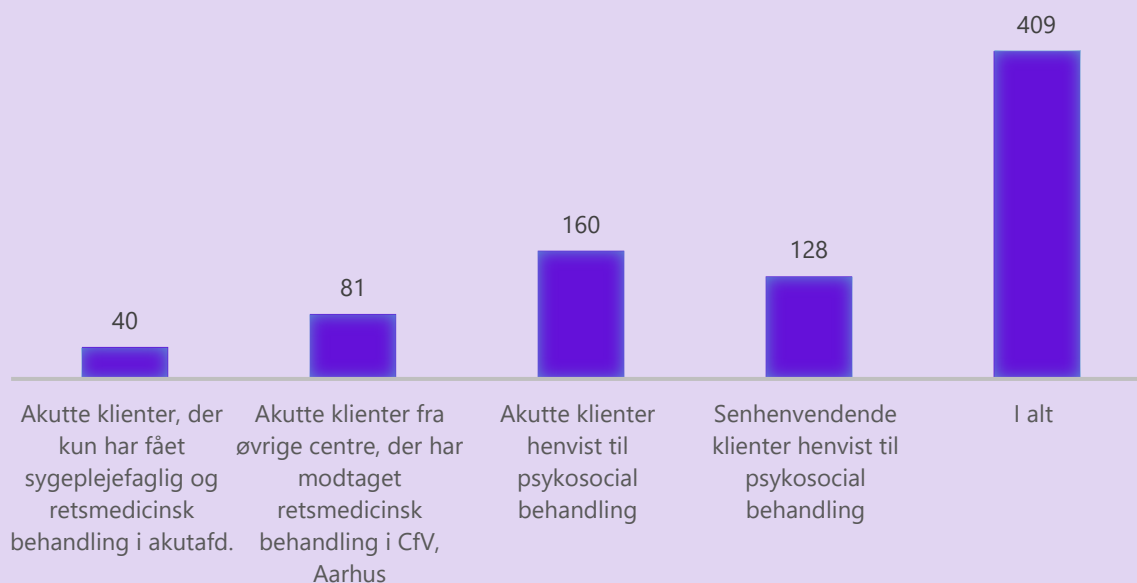
Populationen for den præsenterede data indsamlet i behandlingsenheden inkluderer både de 242 klienter, hvor der er gennemført udvidet dataregistrering, samt de 46 klienter, der kun er registreret med demografiske data (køn, alder, henvendelsestidspunkt og bopæl) i centerets bookingsystem. Afsnittene "Henvendelser til centeret" og "Klienterne" baserer sig, med få undtagelser (opgørelser af boform, beskæftigelse og tidligere krænkelser), på det samlede antal nye klienter i CfV, Aarhus i 2023 (N=288). I de efterfølgende afsnit baserer datagrundlaget sig udelukkende på de 242 klienter, hvor detaljerede data er blevet indsamlet. Allerede i indledningen til denne årsrapport er det beskrevet, hvordan der bør tages forbehold ved tolkningen af disse data. Det er afgørende at understrege, at de beskrevne resultater udelukkende bygger på klienter fra behandlingsenheden i CfV, Aarhus, og derfor ikke uden forbehold kan generaliseres til personer, der har været udsat for seksuelle overgreb generelt. Desuden stammer de anvendte data fra registreringer foretaget af centerets behandlere - ikke af klienterne selv. Hovedvægten af de indsamlede data sker som en naturlig del af behandlingen, men der kan være tilfælde, hvor bestemte emner af forskellige årsager ikke berøres i løbet af klientforløbet. I disse tilfælde vil registreringen blive angivet som "Ikke adspurgt."

I relevante tilfælde vil der være udarbejdet separate statistiske opgørelser for akutte og senhenvendende.

HENVENDELSER

TIL CENTRET

Nedenfor ses en opgørelse over fordelingen af alle klienter, der er set i CfV, Aarhus i 2023. De i alt 409 klienter er inddelt i forskellige underkategorier.

Figur 1: Antal nye henvendelser (alle klienter) 2023. Opgjort i antal.

Der var i alt 40 klienter, som alene modtog sygeplejefaglig og retsmedicinsk behandling og altså ikke efterfølgende blev henvist til psykosocial opfølgning. Den manglende opfølgning kan dels skyldes, at klienten selv har takket nej. Der vil også være tilfælde, hvor man allerede i akutafdelingen har vurderet, at klienten ikke opfylder centrets in- og eksklusionskriterier – eksempelvis hvis klienten har massivt misbrug eller har andet igangværende behandlingsforløb, der ikke kan eller ønskes pauseret.

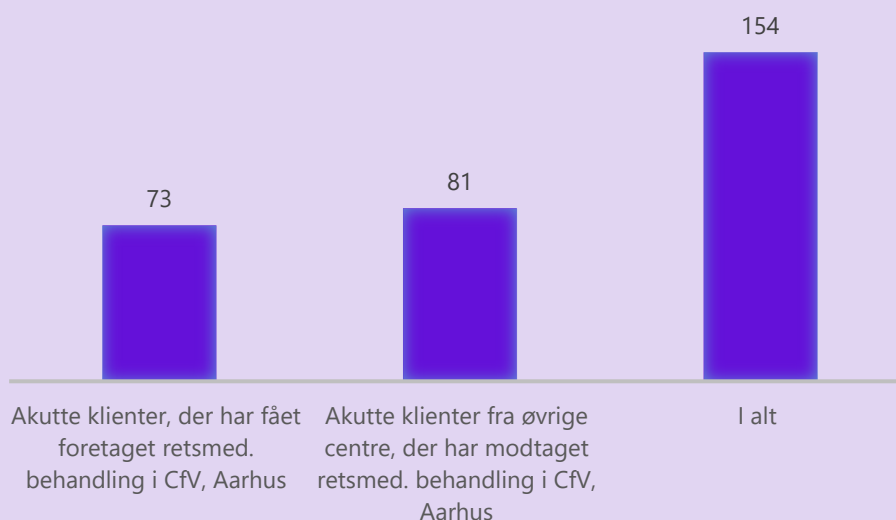
Retsmedicinerne tilknyttet CfV, Aarhus har et optageområde, der hovedsageligt dækker Nordjylland og Midtjylland. Derfor udfører de hvert år flere retsmedicinske undersøgelser på klienter, som er tilknyttet et af landets øvrige centre for voldtægtsofre. Der kan eksempelvis også være tale om klienter, der har bopæl på Sjælland, men hvor overgrebet er sket i Nord- eller Midtjylland. I 2023 var der 81 klienter, der hører under denne kategori.

De 160 akutte, der henvises til psykosocial opfølgning rummer både klienter, der forinden har fået retsmedicinsk undersøgelse og klienter, der selv har rettet henvendelse til behandlingssenheden og dermed ikke har fået sygeplejefaglig og/eller retsmedicinsk undersøgelse. De senhenvendende kli-

enter (128) vil enten selv eller via anden henvisende instans have rettet henvendelse direkte til behandlingsdelen. Senhenvendere vil generelt ikke have været behandlet i akutafdelingen forinden, fordi overgrebene på henvendelsestidspunktet vil have ligget mindst en måned tilbage i tiden.

SYGEPLEJEFAGLIG OG RETSMEDICINSK BEHANDLING

I akutafdelingen i CfV, Aarhus har der i 2023 været i alt 154 klienter, som har modtaget behandling hos centrets sygeplejersker og retsmedicinere.

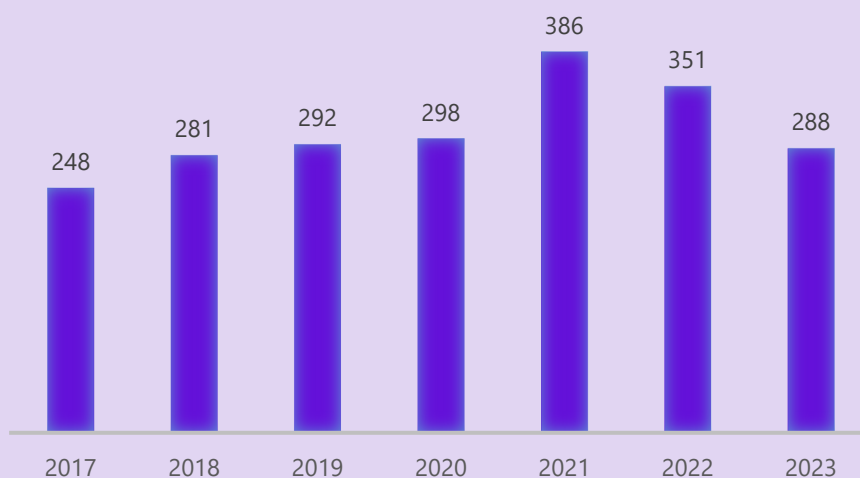
Figur 2: Antal udførte retsmedicinske undersøgelser 2023. Opgjort i antal.

Der er i alt udført 154 retsmedicinske undersøgelser i CfV, Aarhus, der fordeler sig på 73 klienter fra CfV, Aarhus' optageområde og 81 klienter, der er tilknyttet et af landets øvrige centre for voldtægts-ofre. Der er i foregående afsnit redegjort yderligere for andelen af udførte retsmedicinske undersøgelser på klienter, der ikke er tilknyttet CfV, Aarhus. Til sammenligning blev der i 2022 udført 180 retsmedicinske undersøgelser.

HENVENDELSER

TIL PSYKOSOCIAL BEHANDLING

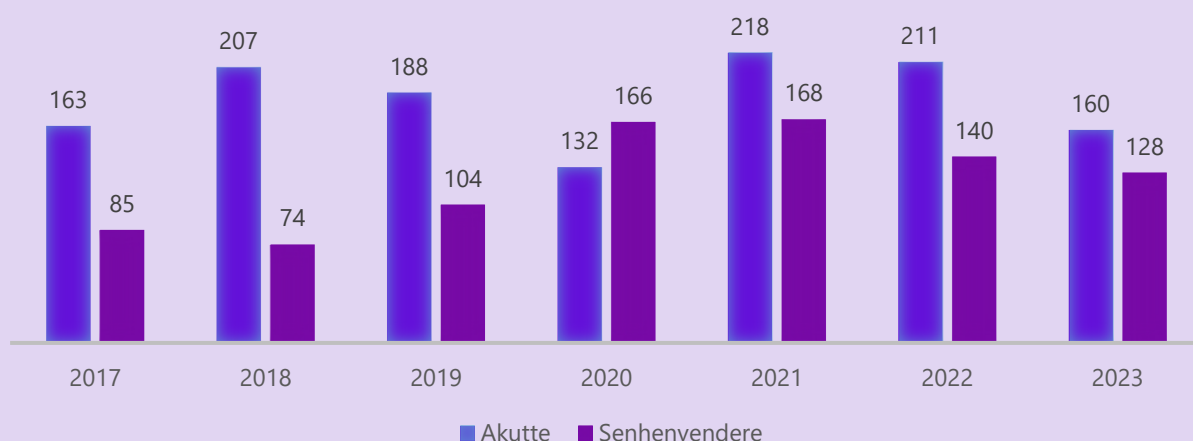
Den resterende del af årsrapporten vil basere sig på data indhentet i behandlingsenheden. Datagrundlaget vil, hvor det er muligt, basere sig på data for alle 288 nye klienter, der har været i behandlingsenheden i CfV, Aarhus, og den øvrige del vil omfatte de 242 klienter, hvor der er lavet udvidet dataregistrering. Der vil, når det er relevant og muligt, sammenlignes med tidligere års data.

Figur 3: Antal nye klienter henvist til psykosocial opfølgning 2017-2023. Opgjort i antal.

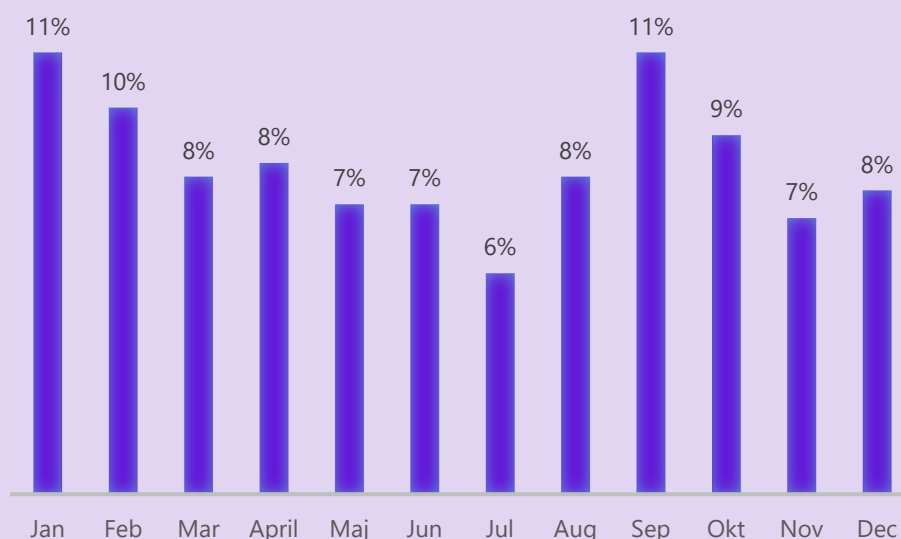
Over de seneste syv år er der observeret en varierende tendens i antallet af klienter, som henvises til psykosocial opfølgning i CfV, Aarhus. Året 2021 markerede et bemærkelsesværdigt højdepunkt med 386 klienter, hvilket repræsenterede en betydelig stigning i forhold til tidligere år. Imidlertid er der registreret en nedgang i klientantallet i 2023, hvor det faldt til 288 klienter. Ud af de 288 nye klienter i 2023 var der 19 genhenvendende.

I analysen af antallet af nye henvendelser fordelt på akutte og senhenvendende i perioden 2017-2023 fremgår samme varierende tendens i klienttilgangen. I 2023 ses en nedgang i både akutte og senhenvendelser, hvor antallet af akutte henvendelser falder til 160, mens senhenvendelser falder til 128.

Figur 4: Fordelingen af akutte og senhenvendere henvist til psykosocial opfølgning 2017-2023. Opgjort i antal.

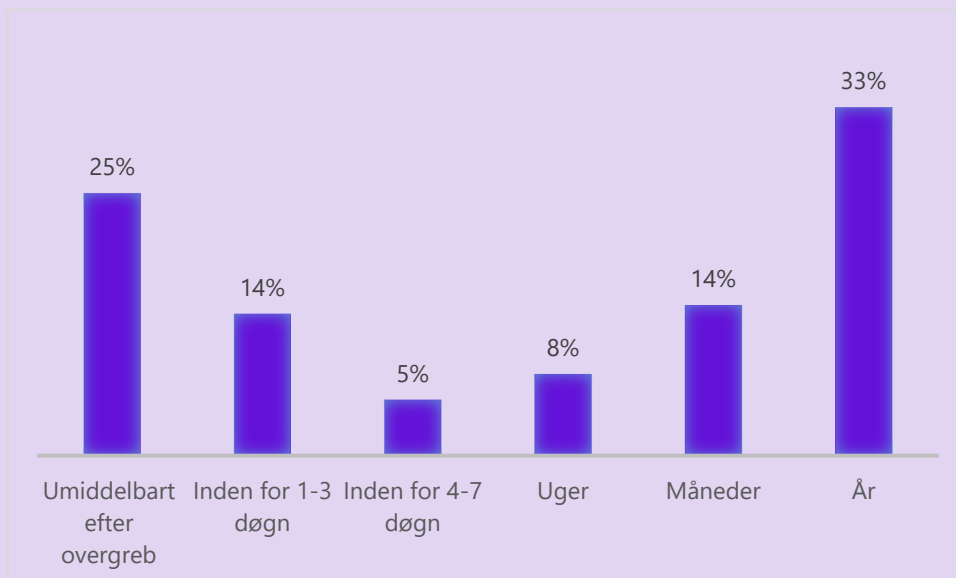
Nedenfor ses opgørelsen af antallet af klienter fordelt på måneder i 2023.

Figur 5: Alle henvendelser 2023 fordelt på måneder (N=288).

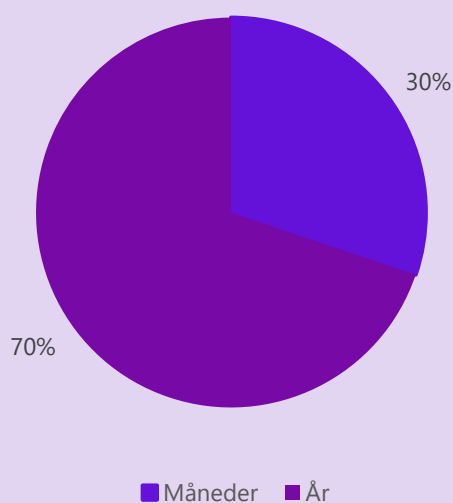
Klientens henvendelsestidspunkt til CfV, Aarhus inkluderer både kontakten til Akutafdelingen og den efterfølgende psykosociale opfølgning i centeret. Analyser af tidspunktet fra overgrebet til klientens henvendelse viser, at den største gruppe udgøres af akutte klienter, hvor 52% søger hjælp inden for en måned efter overgrebet. En overvægt af de akutte søger hjælp umiddelbart efter overgrebet. De resterende 48% af nye henvendelser kommer fra senhenvendere, der søger støtte måneder eller år efter overgrebet.

Figur 6: Henvendelsestidspunkt efter overgreb for klienter 2023. (N=242).

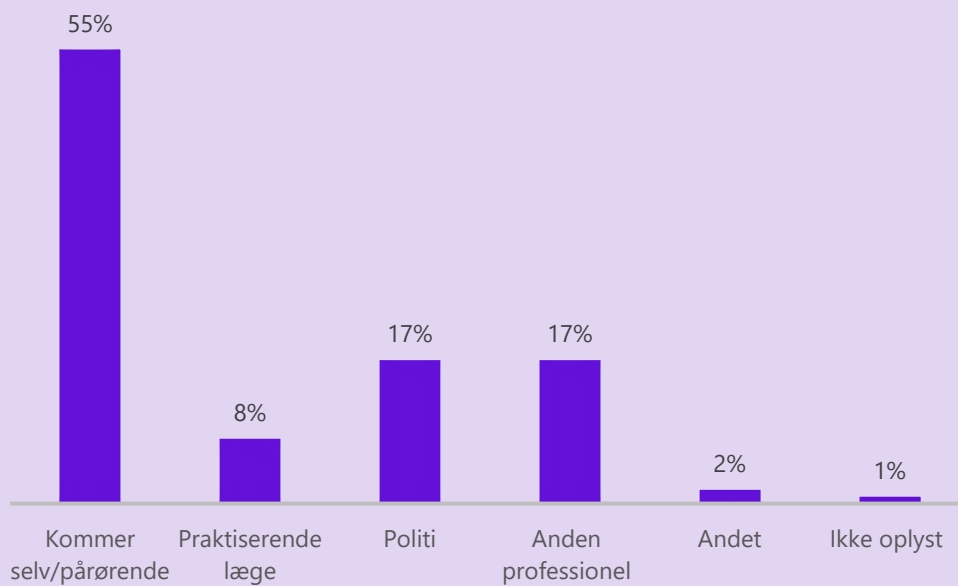
Blandt de senhenvendende klienter er der 70 %, der først kontakter centeret et eller flere år efter, at overgrebet har fundet sted. Denne tendens er genkendelig fra tidligere år.

Figur 7: Henvendelsestidspunkt for senhenvendende efter overgreb 2023 (N=128).

HENVISENDE INSTANS

I CfV, Aarhus ser vi, hvordan vores klienter kommer ind i centeret på forskellige måder. Nedenstående afsnit præsenterer en detaljeret opgørelse af de forskellige veje, der fører overgrebsramte til centeret.

Figur 8: Henvisende instans 2023 (N=242).

Ovenstående viser, at overgrebsramte, der søger hjælp hos CfV, Aarhus, kommer ind via forskellige kanaler. Størstedelen, svarende til 55% af klienterne, vælger selv at henvende sig eller bliver henvist af pårørende. Praktiserende læger udgør en mindre andel på 8%, mens politiet og andre professionelle bidrager med hver 17%.

KLIENTERNE

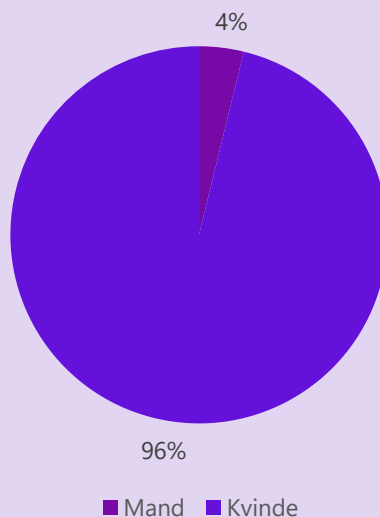
SOCIODEMOGRAFISKE OPLYSNINGER

Der vil i nedenstående afsnit være en præsentation af den sociodemografiske sammensætning af klienterne. Afsnittet giver indsigt i kønsfordelingen, alderen ved overgrebet samt den alder klienterne havde, da de valgte at henvende sig til centret.

KØN

Den nedenstående opgørelse er baseret på CPR-numre, der er registreret i Center for Voldtægtsfres patientjournaliseringssystem EPJ-Midt. Den udvidede registrering muliggør også en opgørelse af personer, der identificerer sig med kønsidentiteter eller -forståelser ud over den binære opfattelse. I løbet af 2023 har der imidlertid ikke været klienter, der har angivet, at de ikke identificerer sig enten som mand eller kvinde.

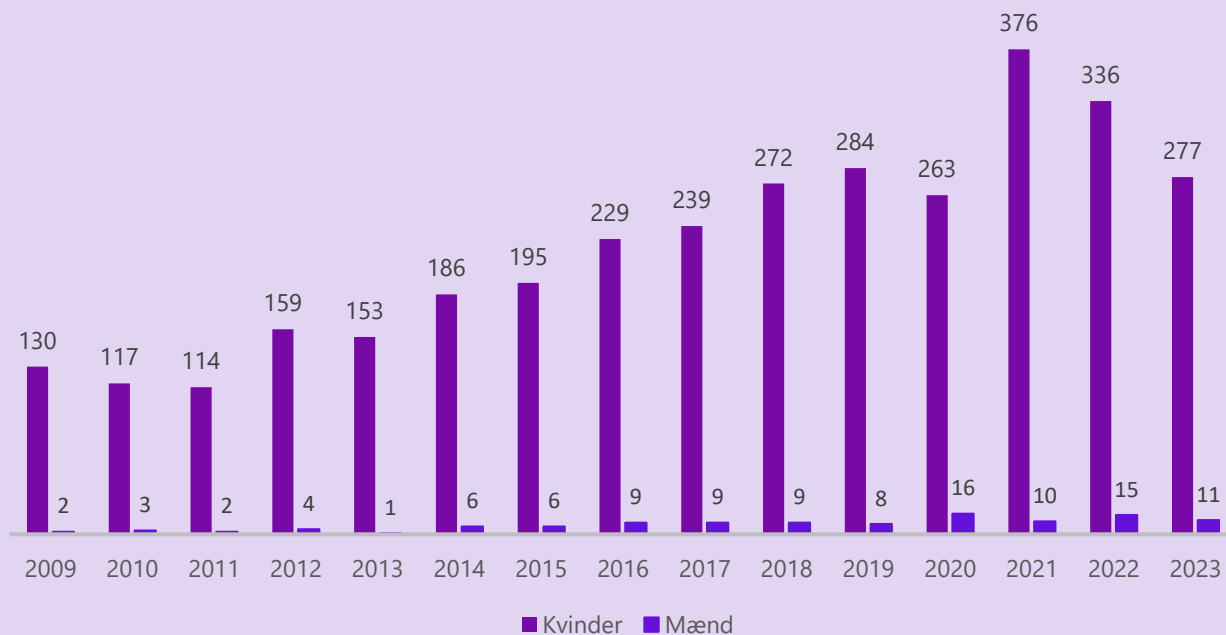
Gennem hele centerets eksistens har der været en overvægt af kvindelige klienter, hvilket også afspejles i andre opgørelser relateret til køn og seksuelle overgreb. I 2023 udgjorde mænd kun 4% af det samlede klientgrundlag.

Figur 9: Kønsammensætning for alle klienter 2023 (N=288).

Det er værd at bemærke, at mænd generelt er underrepræsenterede i statistikker vedrørende seksuelle overgreb. Dette fænomen kan delvist forklares ved forskellige faktorer, herunder samfundsforventninger, stigma og stereotype opfattelser om kønsroller, der kan påvirke mænds villighed til at søge hjælp eller rapportere seksuelle overgreb. Derfor er det afgørende at forstå og adressere

disse komplekse faktorer for at sikre en mere inkluderende tilgang til støtte og behandling af alle overgrebsramte, uanset køn.

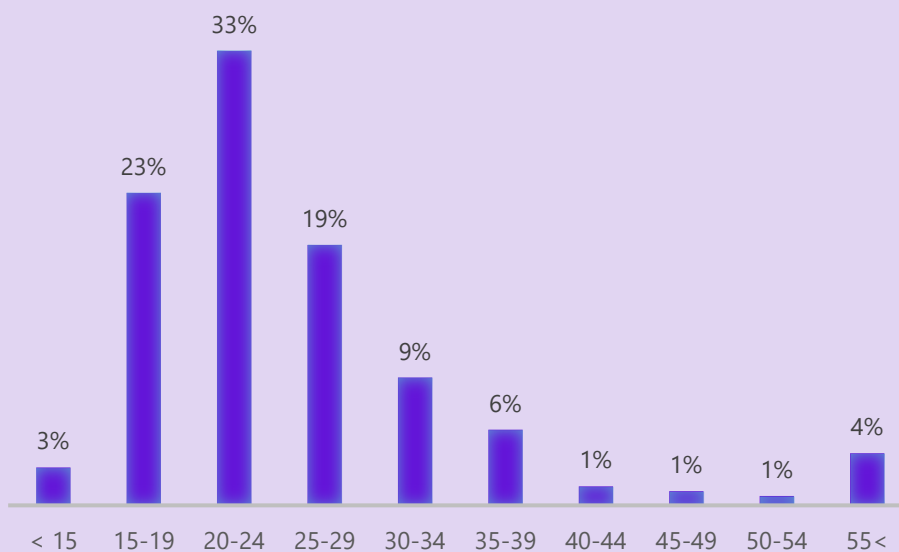

Figur 10: Kønssammensætning for alle klienter fra 2009-2023. Opgjort i antal.

På grund af det begrænsede datagrundlag for mandlige klienter vil der ikke blive præsenteret uddybende eller mere detaljeret statistik om denne gruppe. Dette valg er truffet for at sikre mandlige klienters anonymitet.

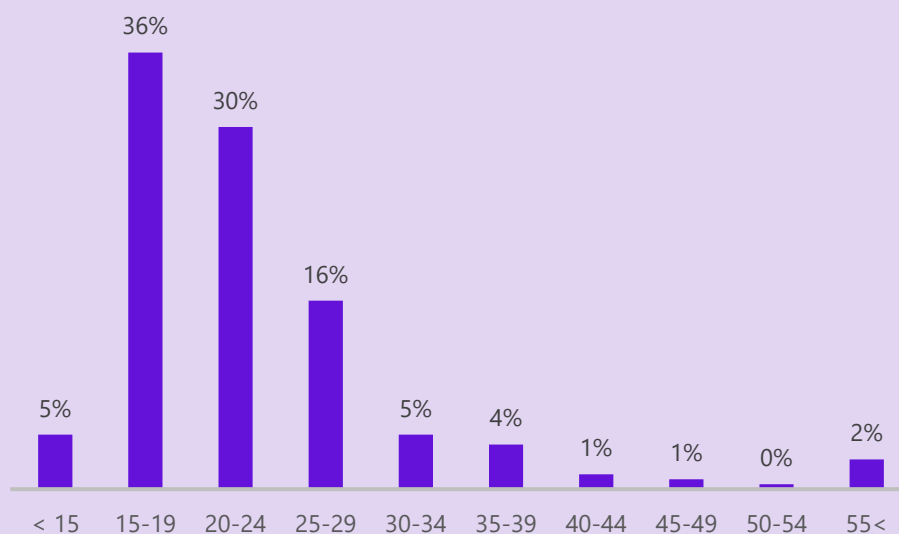
ALDER

De statistiske oplysninger omkring klienternes alder opgøres henholdsvis ud fra klientens alder, når denne henvender sig til centeret, samt klientens alder på overgrebstidspunktet. Begge opgørelser tydeliggør, hvordan centerets klienter generelt udgøres af unge mennesker. Hele 26 % er under 20 år, når de henvender sig til centeret, og 78 % er under 30 år.

Figur 11: Alder ved henvendelse for alle klienter 2023 (N=288).

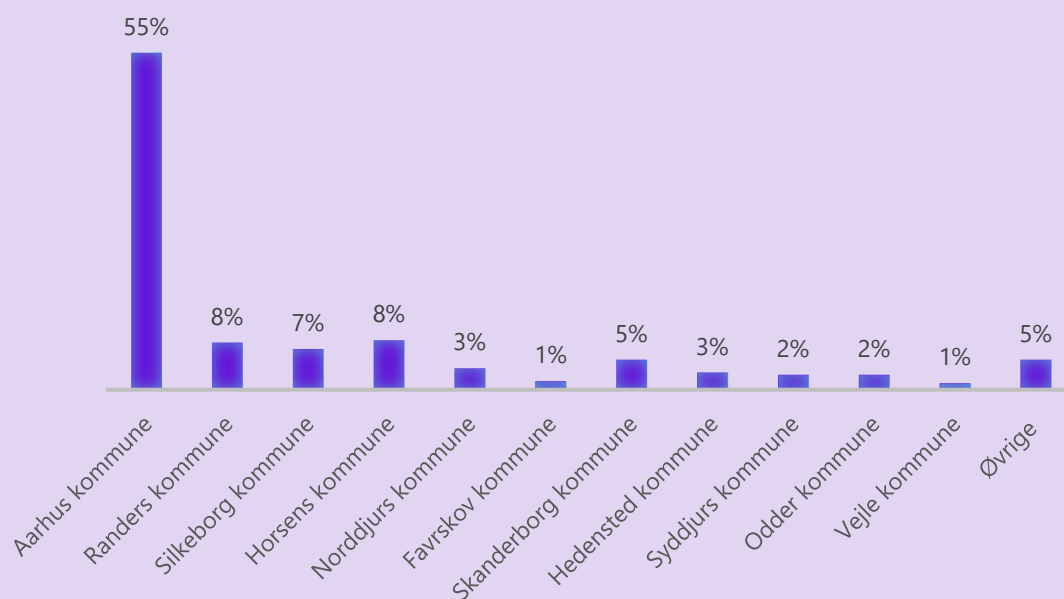
Opgøres alder i relation til, hvornår overgrebet fandt sted, ses det, at 41 % har været under 20 år.

Figur 12: Alder ved overgreb for alle klienter 2023 (N=242).

BOPÆL

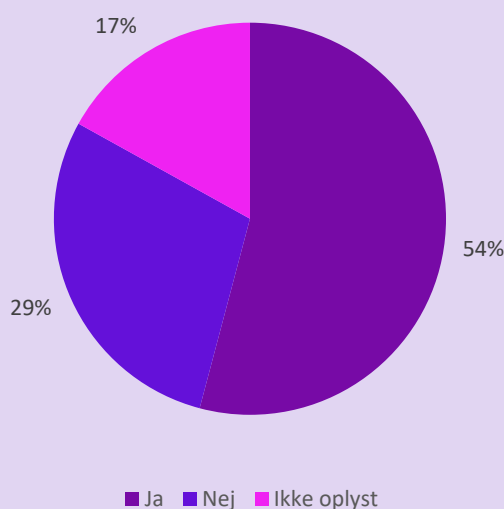
Indledningsvist er det beskrevet, hvordan CfV, Aarhus i udgangspunktet yder hjælp og støtte efter seksuelle overgreb til personer bosat i den østlige del af Region Midtjylland, hvor CfV, Gødstrup dækker den vestlige del af regionen. Nedenstående viser det samlede antal klienter fordelt på bopælskommune.

Figur 13: Geografisk sammensætning af klienter 2023 (N=288).

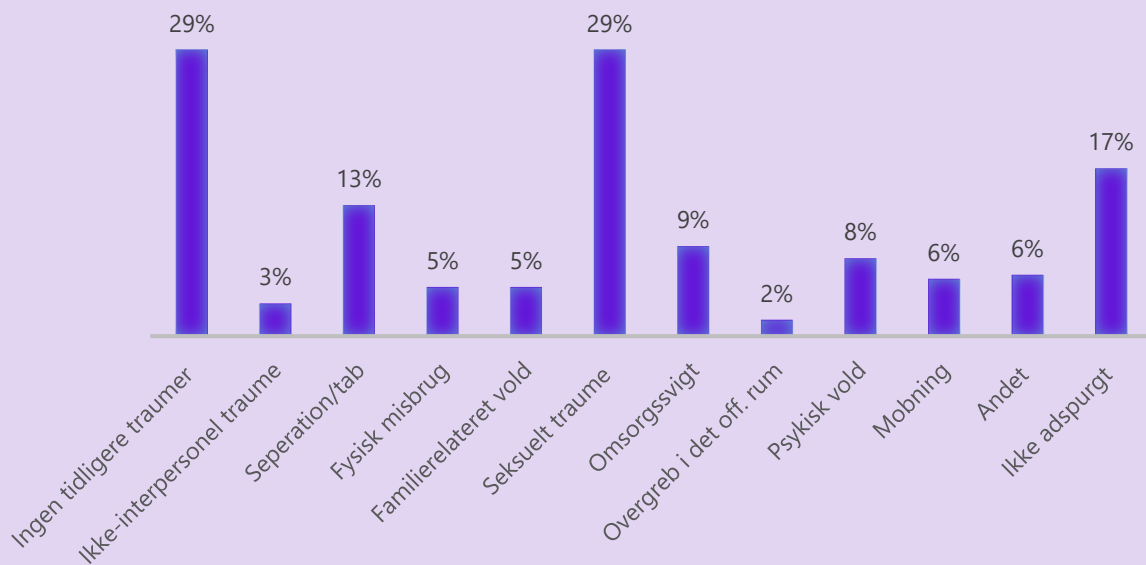
TIDLIGERE TRAUMATISKE OPLEVELSER

I følgende afsnit præsenteres en statistisk gennemgang af klienternes erfaring med tidligere traumer, og analysen indikerer, at klientgruppen generelt er præget af forskellige former for traumatiske oplevelser. Overhalvdelen af alle klienter har tidligere erfaringer med forskelligartede traumer, når de henvender sig til CfV, Aarhus.

Figur 14: Tidligere krænkelser opgjort for alle klienter 2023 (N=242).

Resultaterne indikerer, at klientgruppen har en kompleks baggrund med varierende former for tidligere traumer. Af særlig betydning er tallet for tidligere seksuelle traumer, der gør sig gældende for 29% af klienterne.

Figur 15: Tidligere krænkelser for alle klienter 2023 (N=242).

Da behandlingen hos CfV, Aarhus er intensiv og primært rettet mod håndtering af seksuelle overgreb, er det sandsynligt, at de præsenterede tal undervurderer omfanget af tidligere traumer. Der kan eksempelvis opstå situationer, hvor behandlingsfokus ikke tillader tilstrækkelig tid eller naturlige lejligheder til at spørge ind til specifikke traumer i klienternes fortid.

Flere klienter har således oplevet flere seksuelle traumer, og nogle henvender sig også med ønsket om at få behandlet mere end ét. Hos CfV, Aarhus har vi dog en behandlingsmæssig ramme, hvor et centralt inklusionskriterie er, at der kun behandles enkeltstående overgreb. I praksis betyder det, at klienten i samarbejde med behandleren forsøger at identificere, hvilket af de oplevede overgreb, der kan betragtes som det primære traume, hvilket efterfølgende vil danne grundlag for behandlingen.

Vores observationer af den høje andel klienter, der har været udsat for flere traumer, herunder seksuelle traumer, er i overensstemmelse med forskning på området. Flere studier peger på, at personer, som har været udsat for seksuelle overgreb har en betydelig højere sandsynlighed for at blive udsat for yderligere traumer sammenlignet med den generelle befolkning.

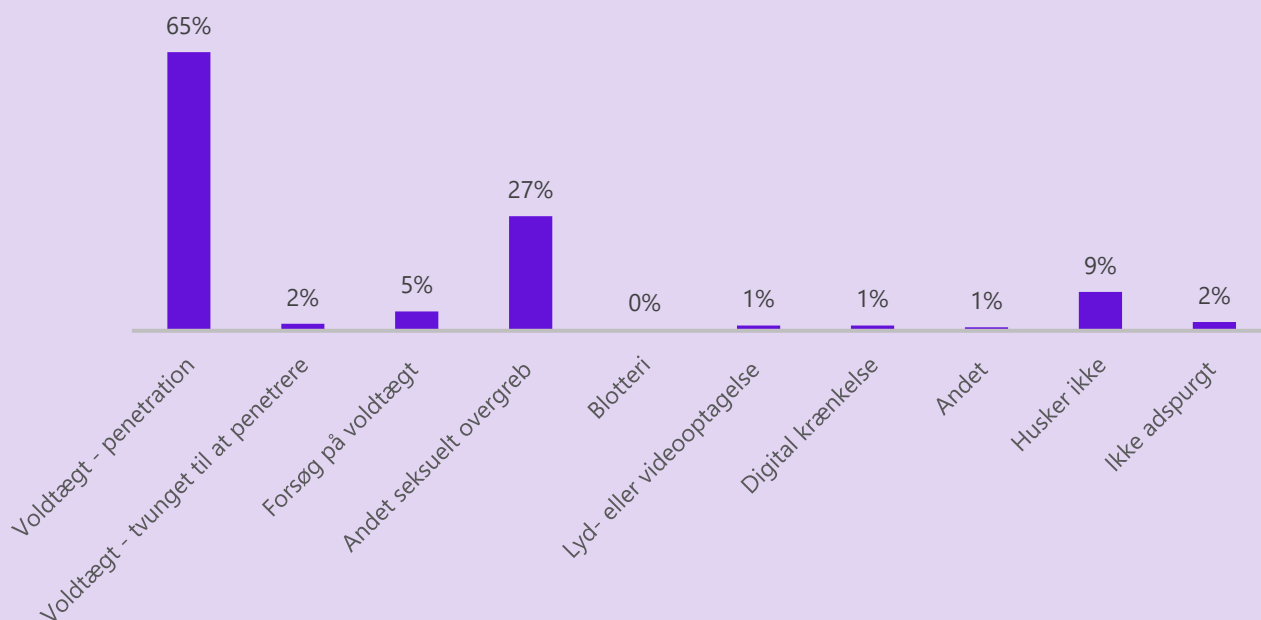
OVERGREBET

KARAKTERISTIK, GERNINGSSTED OG TIDSPUNKT

I dette afsnit præsenteres statistik om selve overgrebet med det formål at skabe et mere klart billede af forskellige karakteristika ved det overgreb, som klienterne i centeret søgte behandling for i 2023. Først vil der være en gennemgang af overgrebets karakter, herunder information om gerningssted og tidspunkt for overgrebet.

OVERGREBETS KARAKTER

Hos CfV, Aarhus, tilbyder vi behandling og støtte til personer, som har oplevet voldtægt, forsøg herpå og andre typer seksuelle overgreb. Karakteren af det seksuelle overgreb er ikke afgørende for vedkommendes adgang til centrets tilbud, hvilket resulterer i en naturlig variation i de sager, vi ser i centret. Statistikken nedenfor viser dog, at den mest almindelige form for overgreb, som klienterne har oplevet i 2023, er voldtægt, hvor der er sket en fuldstændig eller delvis penetration (65 %). Denne fordeling afspejler tendenserne fra tidligere år. Den næstmest almindelige kategori, som udgør 27 %, inkluderer andre seksuelle krænkelse end penetration, hvilket kan omfatte en række forskellige handlinger såsom uønsket berøring, tvang til oralsex eller indsættelse af en finger eller et objekt i en kropsåbning.

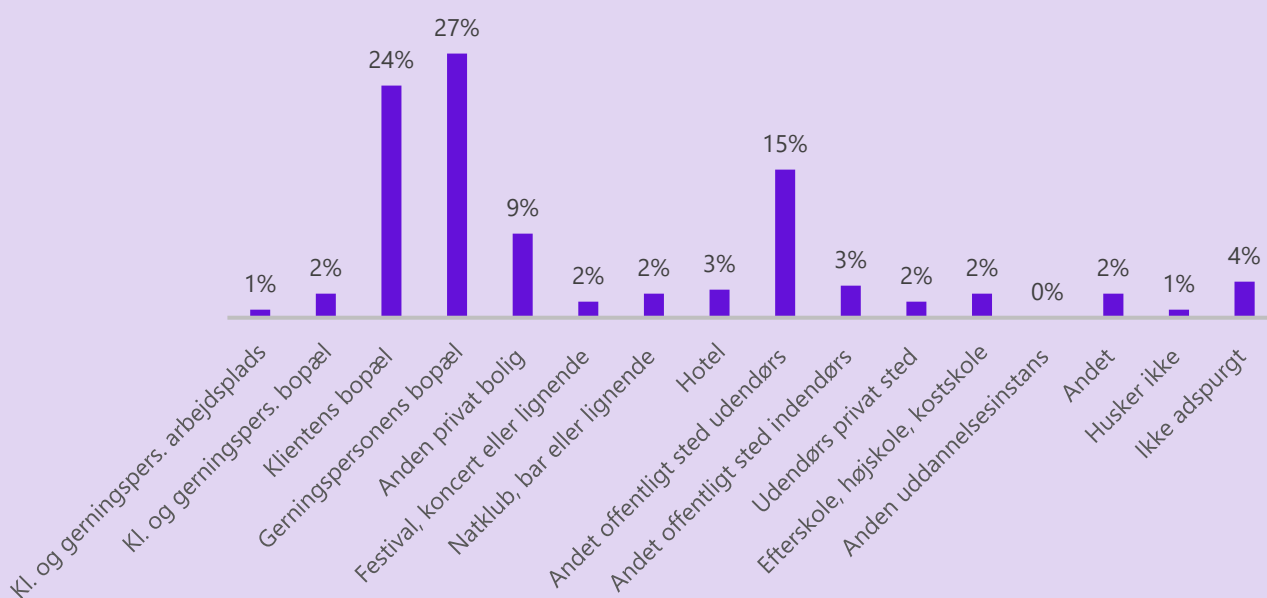
Figur 16: Overgrebets karakter for alle klienter 2023 (N=242).

Forekomsten af klienter, der har været udsat for digitale krænkelser udgør alene 1 %. Den lave andel skal formentlig tolkes i lyset af, at eksterne organisationer har specialiseret sig i netop digitale overgreb, og at man hos CfV, Aarhus også i langt de fleste tilfælde vil viderehenvise klienter til eksempelvis Stop Chikane eller Red Barnet.

GERNINGSSTED OG TIDSPUNKT

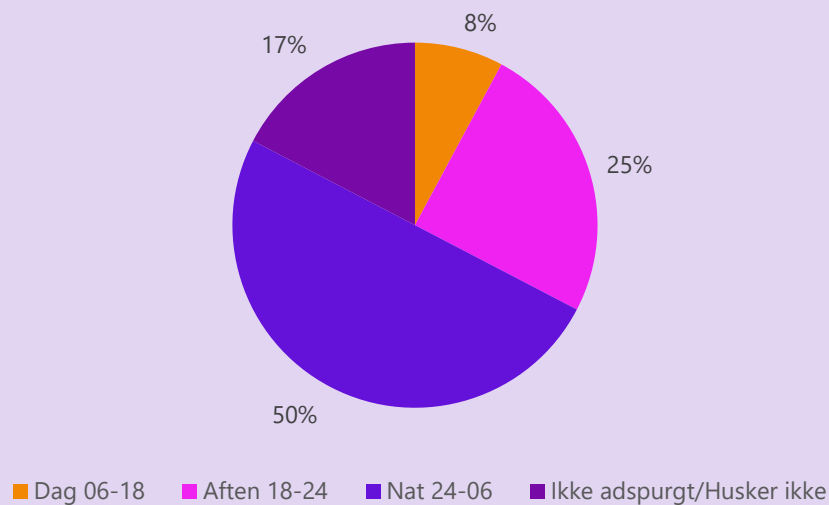
I nedenstående afsnit præsenteres statistik omkring gerningssted og tidspunkt for seksuelle overgreb blandt centerets klienter i 2023. En betydelig del af disse overgreb, omkring 60%, er sket i private hjem, hvilket understreger en tendens til, at overgreb ofte finder sted i det, der burde være trygge og sikre omgivelser. Specifikt viser statistikken, at gerningsstedet i 24% af tilfældene var klientens egen bolig, mens 27% af overgrebene fandt sted i gerningspersonens bolig og yderligere 9% i andre private hjem.

Figur 17: Gerningssted for alle klienter 2023 (N=242).

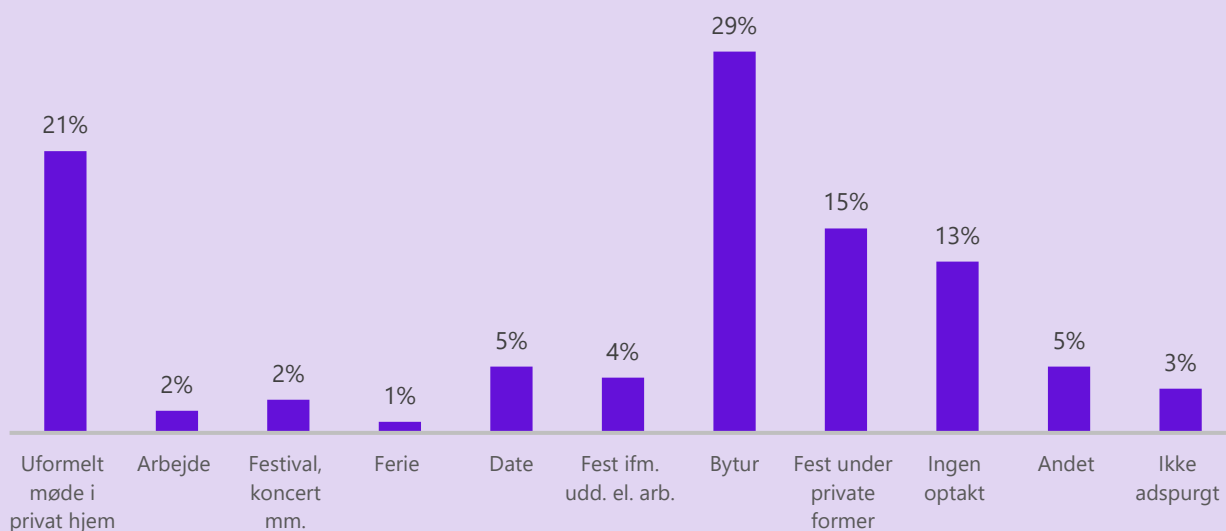
Denne koncentration af overgreb i private hjem fremhæver en væsentlig tendens, der er i kontrast til det, der for nogle er en gængs opfattelse af, at risikoen for overgreb i højere grad er forbundet med offentlige og mindre velkendte steder. Det understreger vigtigheden af at anerkende og adressere risikoen for seksuelle overgreb i alle typer omgivelser. Statistikken viser nemlig samtidigt, at en mindre andel af overgrebene er sket på offentlige steder, herunder udendørs (15%) og indendørs (3%) områder, samt i forbindelse med sociale begivenheder som festivaler og koncerter (2%). Tallene understreger, at selvom risikoen forekommer at være størst i private hjem, kan seksuelle overgreb ske i et bredt spektrum af omgivelser.

Når der opgøres for, hvornår på døgnet overgrebene har fundet sted, ses det, at halvdelen er sket om natten (50 %), og en fjerdedel er sket om aftenen (25 %). Disse tal er i tråd med samme opgørelse fra tidligere år.

Figur 18: Tidspunkt for overgreb for alle klienter 2023 (N=242).

Den hyppigste situation, der har ledt op til overgrebet har været en bytur (29 %). Derudover ses det, hvordan 21 % af overgrebene er begået i forbindelse med en fest under private former, ligesom en stor del (15 %) er begået under et uformelt møde i privat hjem. Tallene stemmer således overens med, at de fleste overgreb foregår i private hjem fremfor i det offentlige rum.

Figur 19: Situationen, der ledte op til overgrebet opgjort for alle klienter 2023 (N=242).

GERNINGSPERSONERNE

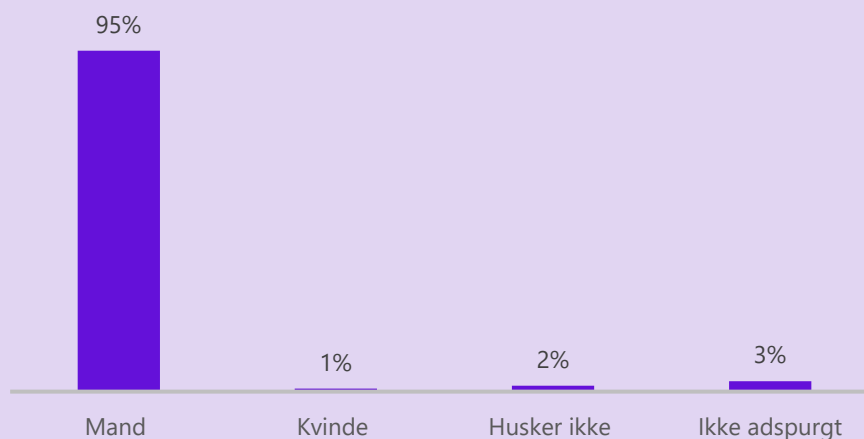
BAG OVERGREBENE

I dette afsnit præsenteres den statistik, som er indsamlet omkring gerningspersonerne i relation til de seksuelle overgreb. Det er vigtigt at understrege, at CfV primært fungerer som et behandlingstilbud til personer, der har været udsat for seksuelle overgreb samt deres pårørende. Centret fokuserer på at tilbyde støtte og terapi til de ramte og indsamler ikke systematisk og detaljeret data omkring gerningspersonerne. De data, der er tilgængelige, baserer sig udelukkende på de oplysninger, som klienterne giver om gerningspersonerne. Det er således vigtigt at bemærke, at den præsenterede data er subjektiv og baseret på klientens perspektiv og erklæringer. Denne tilgang sikrer, at centrets primære fokus forbliver på støtte og behandling af de ramte, men samtidig bidrager med indsigt i omstændighederne omkring de seksuelle overgreb.

Nedenstående statistik omfatter oplysninger om gerningspersonens køn, antallet af involverede gerningspersoner, klientens relation til gerningspersonen og detaljer om brugen af tvang, fysisk vold og/eller trusler under overgrebet.

GERNINGSPERSONENS KØN

Data viser, at 95 % af gerningspersonerne bag seksuelle overgreb mod centrets klienter i 2023 var mænd, mens kun 2 % var kvinder.

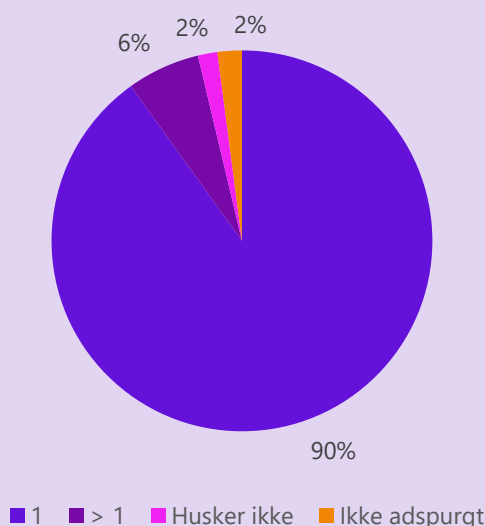
Figur 20: Gerningspersonens køn for alle klienter 2023 (N=242).

Generelt viser forskning, at den største andel af seksuelle overgreb begås af mænd. Forskning på området peger dog samtidigt på, at seksuelle overgreb begået af kvinder generelt er underreporteret. Dette indikerer et mørketal og antyder, at overgreb begået af kvinder kan være mere udbredte end almindeligt antaget. En del af forklaringen på dette mørketal kan findes i barriererne for at anmelde, opsøge behandling og anerkende overgreb, især når gerningspersonen er en kvinde. Mænd er generelt mindre tilbøjelige til at anmelde overgreb og søger sjældnere behandling, hvilket kan

skyldes sociale normer og stigmatisering omkring mandlige ofre for seksuelle overgreb. Denne tendens forstærkes altså yderligere, når gerningspersonen er en kvinde, da samfundet ofte har svært ved at anerkende kvindelige gerningspersoners evne til at udøve seksuelle overgreb. Ofre for kvindelige gerningspersoner kan derfor opleve yderligere barrierer som negative reaktioner, skyld, vantrø eller negligering af overgrebet. Denne skævhed og de udfordringer, det medfører, understreger vigtigheden af at anerkende og adressere alle former for seksuelle overgreb, uanset gerningspersonens køn.

ANTAL GERNINGSPERSONER

Langt de fleste overgreb begås af en enkelt gerningsperson. Kun i 6 % af tilfældene er der rapporteret om flere aktive gerningspersoner. Dette tal har ligget stabilt over tid.

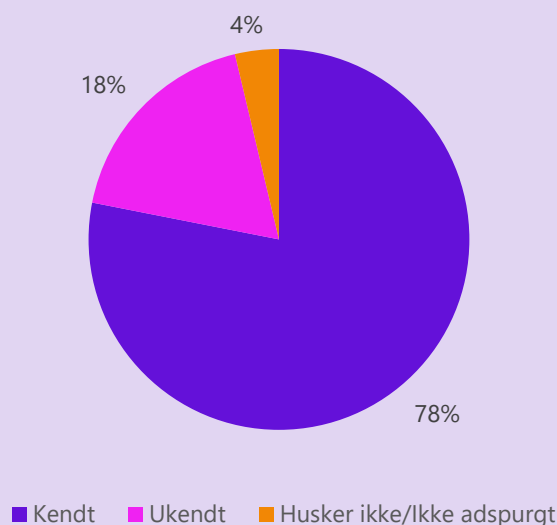

Figur 21: Antal gerningspersoner for alle klienter 2023 (N=242).

RELATION TIL GERNINGSPERSON

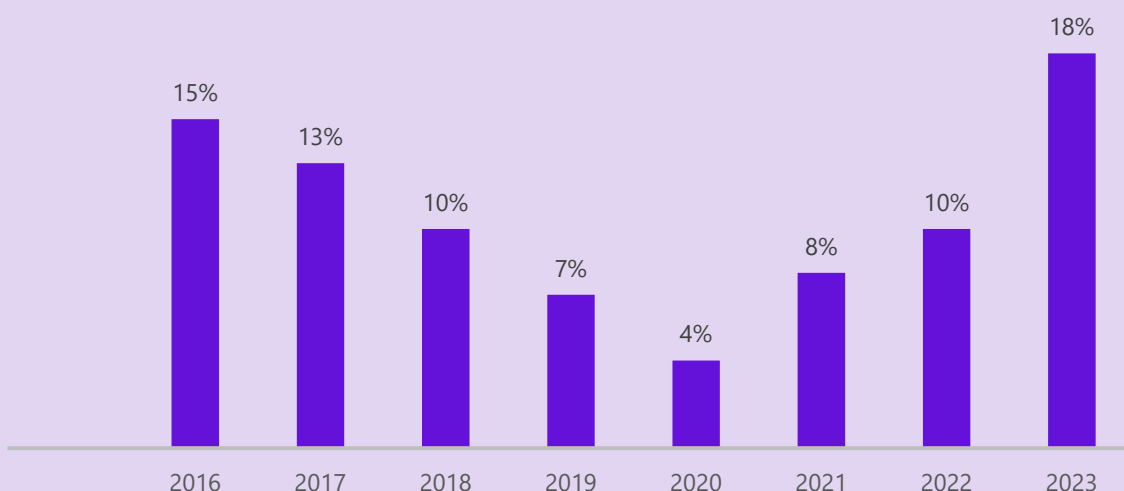
Oftest anvendes tre overordnede kategorier til at klassificere voldtægt: Overfaldsvoldtægt, kontaktvoldtægt og partnervoldtægt. Disse kategorier kan hjælpe til at strukturere og forstå de forskellige former for overgreb, men de har også begrænsninger. Kategorien "kontaktvoldtægt" kan være særlig problematisk. Den dækker nemlig over en bred vifte af situationer, der spænder fra overgreb begået af en nær ven til en kollega eller en tinderdate. Dette skaber en udfordring, idet kategorien bliver meget generel og mister nuancer ved at inkludere et bredt spektrum af relationer under samme betegnelse. Til trods for disse udfordringer kan kategoriseringen være med til at tydeliggøre, at en betydelig del af seksuelle overgreb ikke begås af fremmede, men ofte af personer, som den ramte kender. Dette bidrager til at afmystificere, at seksuelle overgreb oftest involverer en ukendt gerningsperson. Det er væsentligt at understrege, at ingen af disse kategorier er ment som en rangordning af alvorligheden af et overgreb. Alle seksuelle overgreb er alvorlige uanset relationen til gerningspersonen. Som det fremgår af nedenstående, var 78 % af klienterne i 2023 i større eller mindre grad

bekendte med gerningspersonen forud for overgrebet, hvilket understreger, at risikoen for seksuelle overgreb ofte findes i kendte relationer snarere end i tilfældige møder med fremmede.

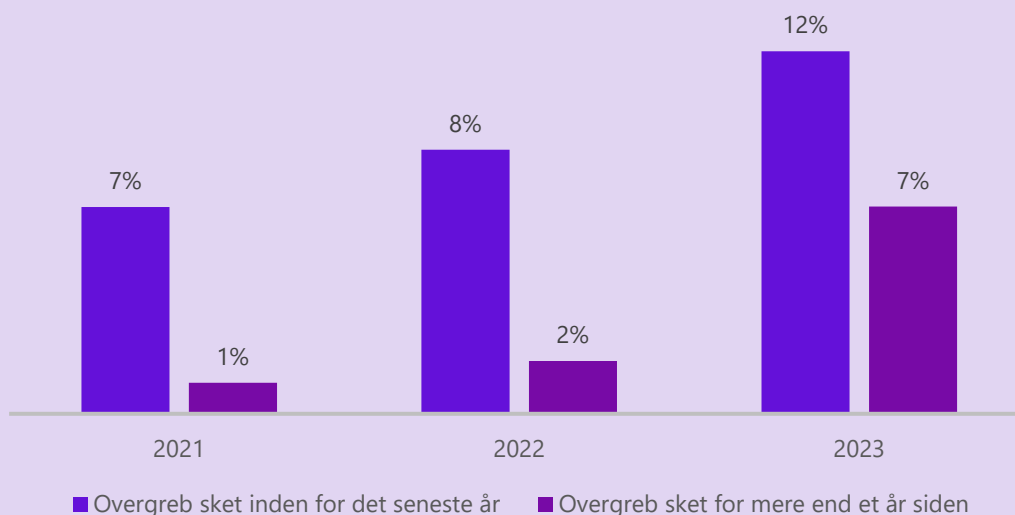
Figur 22: Relation til gerningsperson for alle klienter 2023 (N=242).

Til trods for at de fleste overgreb begås af en kendt gerningsperson, viser tal for 2023 en stigning i andelen af seksuelle overgreb begået af fremmede gerningspersoner. I 2023 blev 18 % af de seksuelle overgreb hos centrets klienter begået af fremmede, hvilket er en markant stigning fra de foregående år, hvor andelen har ligget mellem 4 % og 10 %. Denne stigning kan være et resultat af flere faktorer, som kræver yderligere analyse for fuldt ud at kunne forstå de bagvedliggende årsager. Det er dog væsentligt at understrege, at tallene alene repræsenterer en delmængde af seksuelle overgreb - dem, der er blevet registreret hos CfV, Aarhus. Eksempelvis kan faktorer som potentielle mørketal og geografiske forskelle have en betydelig indvirkning på den samlede forståelse af problemets omfang.

Figur 23: Overgreb begået af fremmed gerningsperson 2016-2023.

Derudover er det for at forstå tallene nødvendigt at tage forbehold i relation til centrets målgruppe, der udgøres af personer, hvor overgrebet er sket inden for alt fra dage til uger, måneder og år. For at vurdere, hvorvidt tallene kan indikere en stigning i forekomsten af nye overgreb begået af fremmede, er det væsentligt at lave en opdeling af klienterne. Nedenfor ses en opgørelse for en treårig periode, hvor der skelnes mellem personer, hvor overgrebet er sket inden for det seneste år, og personer hvor overgrebet ligger mere end et år tilbage i tiden.

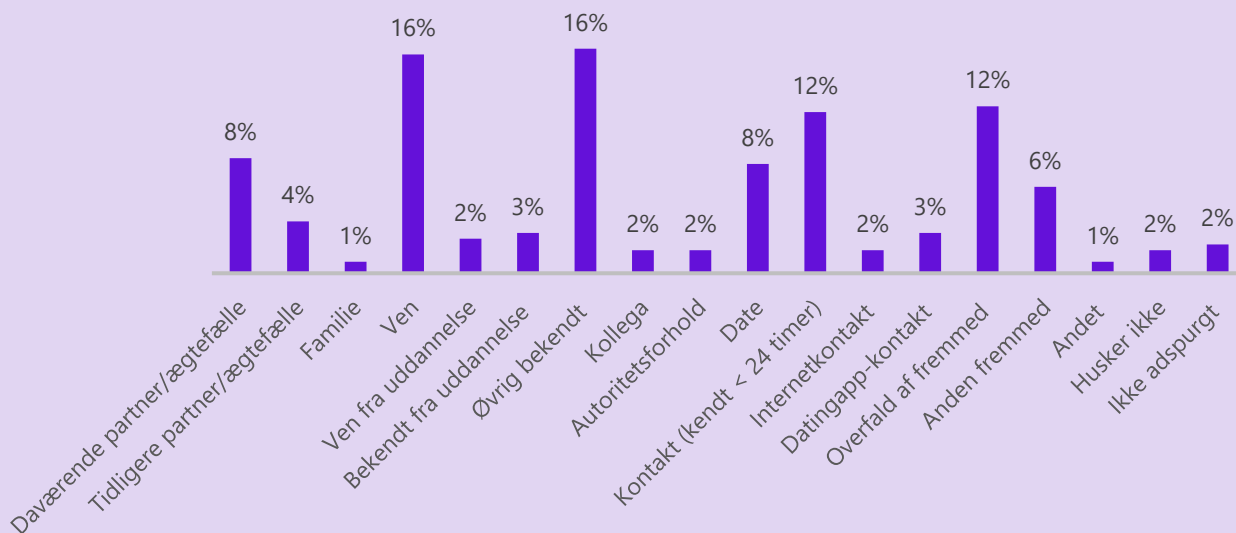

Figur 24: Overgreb begået af fremmed gerningsperson opgjort efter tid efter overgreb 2021-2023.

Når tallene opgøres efter klienttype, viser det sig, at den største stigning ses ved overgreb, der er sket for mere end et år siden, der nu er oppe på 7%. Denne stigning kan indikere en voksende tendens til at søge hjælp ved overgreb, som fandt sted i fortiden, hvilket kan afspejle en positiv udvikling i samfundets støtte til og accept af behovet for at håndtere seksuelle overgreb uanset tidspunktet for hændelsen.

Der ses ligeledes en stigning fra 7 % i 2021 til 12 % i 2023 i overgreb, der er sket inden for det seneste år. Selvom denne stigning kan indikere en øget forekomst af seksuelle overgreb begået af fremmede, er det også muligt, at der eksempelvis er tale om en større villighed blandt ramte til at opsøge hjælp. Der skal derfor udvises forsigtighed ved fortolkningen af disse tal, da de som nævnt alene baserer sig på registrerede sager hos CfV, Aarhus og dermed ikke nødvendigvis repræsenterer et komplet billede af forekomsten af seksuelle overgreb begået af fremmede gerningspersoner.

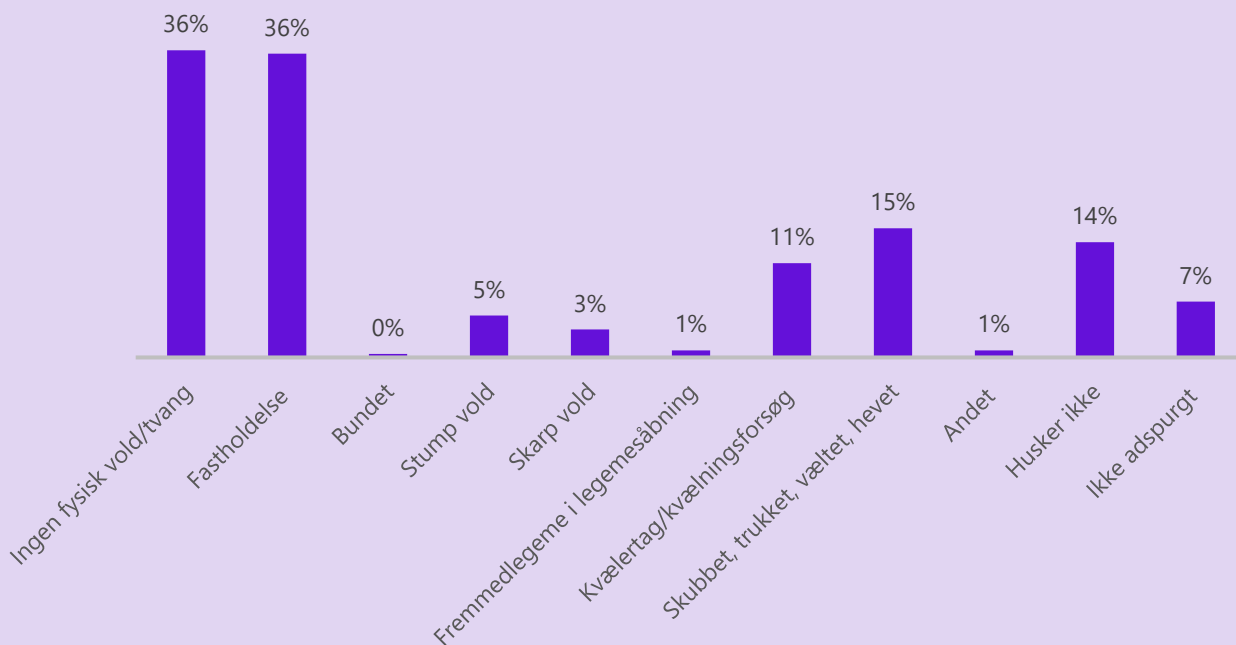
Nedenfor ses en mere uddybende gennemgang af klienternes relation til gerningspersonen.

Figur 25: Relation til gerningsperson 2023 (N=242).

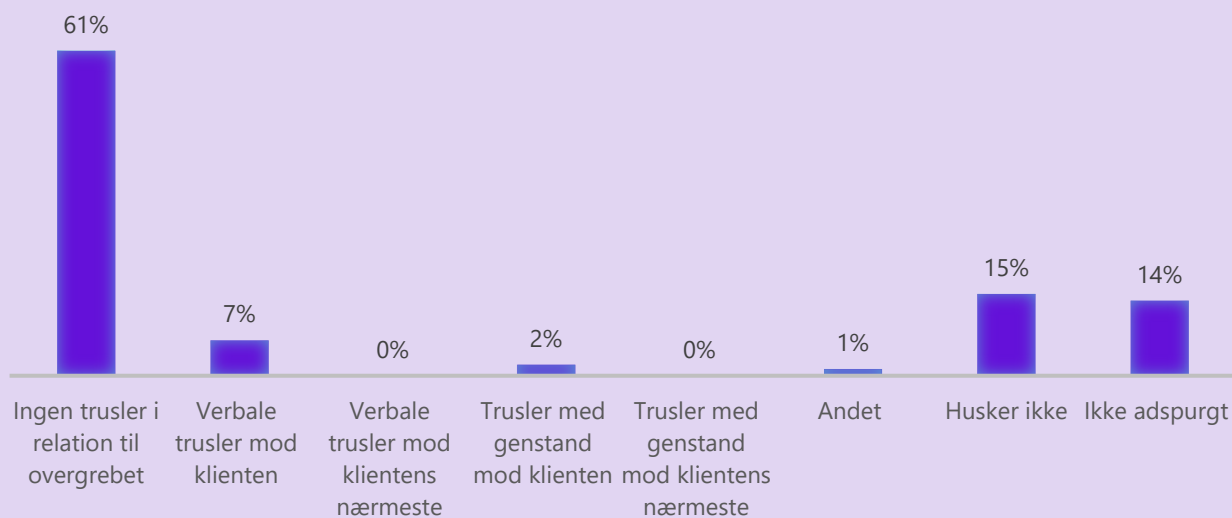
GERNINGSPERSONENS BRUG AF TVANG, TRUSLER OG VOLD

Den hyppigst anvendte form for vold og tvang blandt gerningspersonerne i forbindelse med overgrebet var fastholdelse (36%). Der er henholdsvis 11% af klienterne, som beretter om kvælertag eller kvælningsforsøg, og 15% er blevet skubbet, trukket eller væltet i forbindelse med overgrebet.

Figur 26: Typer af tvang under overgrebet opgjort for alle klienter 2023 (N=242).

Det ses dog også, at der i 36% af overgrebene ikke var udøvet nogen form for vold eller tvang fra gerningspersonens side.

Figur 27: Trusler under overgrebet opgjort for alle klienter 2023 (N=242).

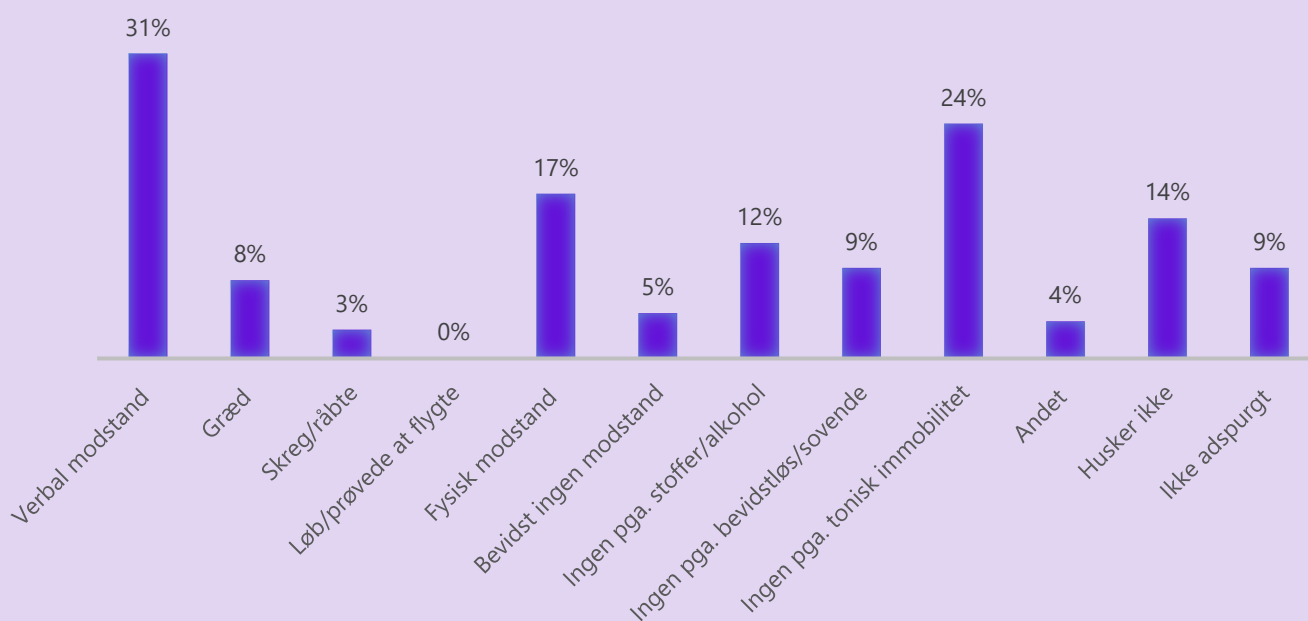
I relation til ovenstående ses det også, hvordan gerningspersonen i 61 % af overgrebene ikke har benyttet sig af trusler. Det er nærliggende at tænke, at de fleste personer vil gøre modstand, hvis de udsættes for et seksuelt overgreb, og måske er forventningen hertil højere i tilfælde, hvor gerningspersonen hverken anvender vold, tvang eller trusler. I nedenstående afsnit beskrives det dog, hvordan forskellige former for passivitet under et overgreb er en meget normal reaktion.

MODSTAND OG SAMTYKKE

I RELATION TIL OVERGREBET

Data fra 2023 viser, at 31% ydede verbal modstand, og 17% udviste en form for fysisk modstand såsom skub, slag, spark eller bid. Dog ses det, at 50% af klienterne ikke gjorde modstand under overgrebet, hvilket er en helt normal reaktion, som ofte ligger uden for den enkeltes egen kontrol. Det er afgørende at forstå, at den individuelle reaktion på et seksuelt overgreb varierer, og at der ikke findes en korrekt måde at reagere på.

Figur 28: Klientens modstandsformer under overgrebet opgjort for alle klienter 2023. Obs. Der kan have forekommet flere former for modstand i forbindelse med det pågældende overgreb (N=242).

Årsagerne til, at nogle overgrebsramte ikke yder modstand, selv når der ikke er anvendt vold, tvang eller trusler, er komplekse og individuelt betingede. En vigtig faktor, der kan spille ind, er tonisk immobilitet. Dette er en kendt traumereaktion, hvor den overgrebsramte oplever en form for fysisk lammelse, der hindrer vedkommende i at reagere fysisk ved eksempelvis at råbe om hjælp eller forsøge at undvige overgrebet. Der er tale om hjernens forsvarssystem, som er helt afgørende, når det kommer til at reagere på farlige og traumatiske situationer herunder seksuelle overgreb. Hjernen kan opfatte overgrebet som en trussel mod personens overlevelse, hvilket udløser neurologiske reflekser som kamp, flugt eller frys (tonisk immobilitet).

Tonisk immobilitet indebærer altså, hvad der bedst kan sammenlignes med en form for fysisk lammelse, hvor puls og blodtryk falder, hvilket resulterer i nedsat bevægelighed og evne til at kommunikere. En relativt ny tilføjelse til forståelsen af kroppens reaktioner på traumer er "fawn"-reaktionen, der på dansk bedst lader sig oversætte til "at krybe" eller "tilpasse sig". Reaktionen henviser netop

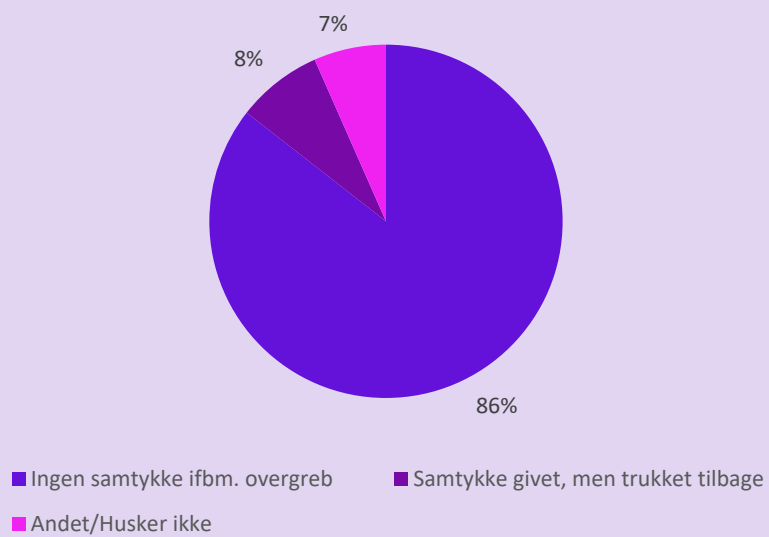
til, at en person, der eksempelvis udsættes for et seksuelt overgreb som automatisk respons tilpasser sig situationen for at undgå yderligere skade. Reaktionen er en del af kroppens sympatiske nervesystem og er ikke under den ramtes kontrol. Denne respons skal altså ikke opfattes som hverken samtykke eller manglende modstand mod overgrebet, men som en overlevelsesstrategi, der aktiveres under ekstremt stressende og traumatiserende omstændigheder.

Generelt kan de forskellige traumereaktioner som nævnt være helt anderledes end forventet, hvilket kan føre til, at mange overgrebsramte ikke handler, som de måske havde forventet eller ønsket. Dette kan ydermere medføre en efterfølgende følelse af skyld og skam, fordi den ramtes reaktion under overgrebet ikke stemte overens med hverken samfunds eller vedkommendes egen forventning om, hvordan man bør reagere under et overgreb.

SAMTYKKE

Siden samtykkelovens indførelse i 2011 har den været et centralt element i retsforfølgelsen af voldtægtsager. Lovgivningen, som kræver, at begge parter giver deres samtykke før seksuelt samvær, har automatisk klassificeret sex uden samtykke som voldtægt. Denne ændring er en markant udvikling fra tidligere lovgivning, der krævede bevis for fysisk modstand, trusler eller vold for at kunne betegne en handling som voldtægt. Den nye samtykkelovgivning repræsenterer ikke kun en juridisk forandring, men signalerer også et potentielt skifte i samfundets holdninger og kulturelle normer, hvilket kan lede til en mere respektfuld og ansvarlig tilgang til seksuelle relationer.

For det første kan lovgivningen bidrage til at ændre den udbredte misforståelse om, at fravær af modstand er lig med samtykke. Ved at definere voldtægt på basis af manglende samtykke frem for fysisk vold eller tvang, anerkendes det, at samtykke skal være en aktiv og utvetydig kommunikation i et seksuelt møde. Endelig kan loven inspirere til en mere omfattende offentlig debat om seksuel etik og personlige grænser, hvilket kan bidrage til en mere inkluderende og respektfuld seksualkultur. En sådan kulturændring er essentiel for at sikre, at lovens intentioner omsættes til praksis og for at sikre, at alle individer føler sig trygge og respekterede i seksuelle relationer.

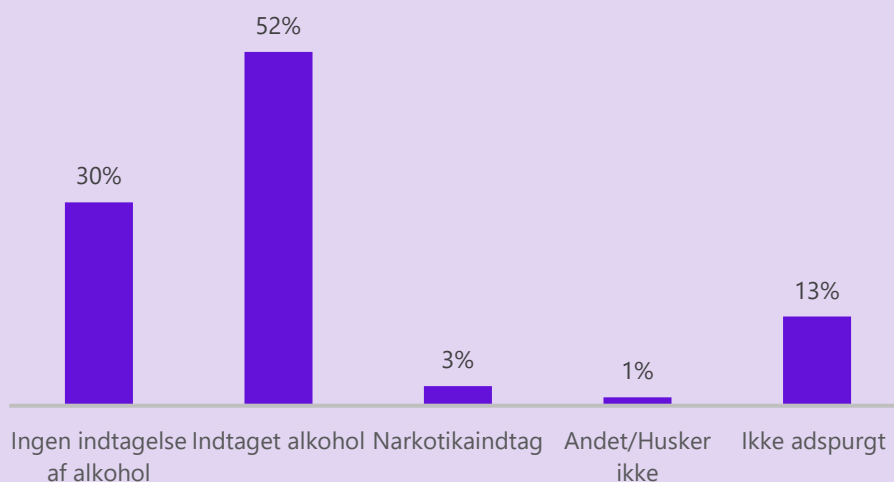
Figur 29: Samtykke i forbindelse med overgrebet opgjort for alle klienter 2023 (N=242).

Vores data for 2023 viser, at 86 % af klienterne ikke at have givet samtykke forud for overgrebet. Yderligere 8 % angav, at de oprindeligt havde givet samtykke, men efterfølgende trak det tilbage.

PÅVIRKNING OG DRUGRAPE

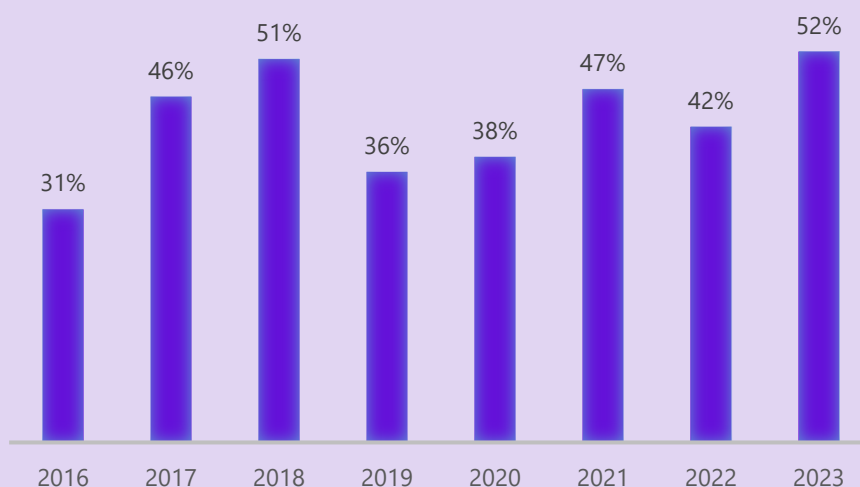
I RELATION TIL OVERGREBET

I 2023 rapporterede 52% af de personer, der henvendte sig til CfV, Aarhus, at de havde indtaget alkohol før det seksuelle overgreb. Dette tal reflekterer ikke årsagssammenhænge, men indikerer en hyppighed af alkoholindtag i forbindelse med de overgreb, der er søgt behandling for.

Figur 30: Påvirkning af alkohol/stoffer opgjort for alle klienter 2023. (N=242).

Laves opgørelsen over en længere tidsperiode, ses det, hvordan der generelt har været en høj andel af klienter, som har været påvirket af alkohol i forbindelse med overgrebet.

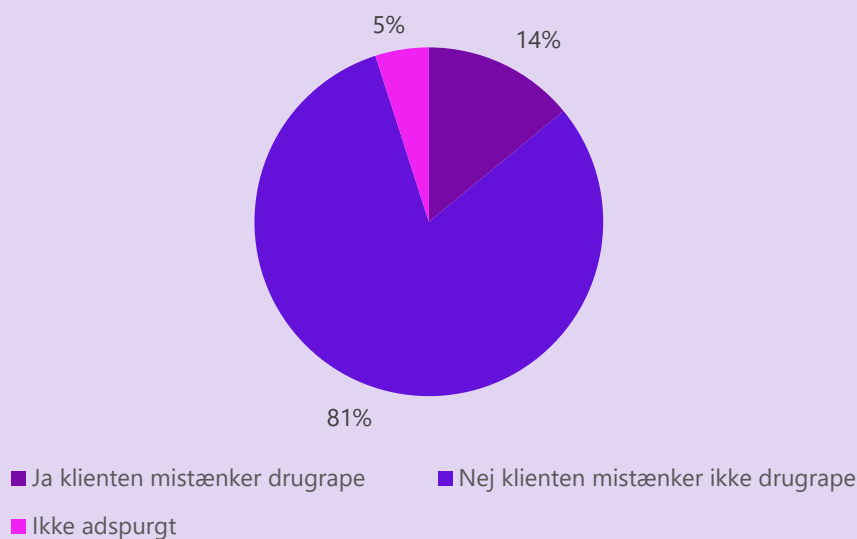
Figur 31: Påvirkning af alkohol opgjort for alle klienter 2016-2023.

MISTANKE OM DRUGRAPE

Drugrape forstås som situationer, hvor gerningspersonen benytter sig af stoffer med det formål at hæmme eller hindre ofret i at modsætte sig et seksuelt overgreb. Drugrape kan midlertidig opdeles i to hovedtyper: proaktiv og opportunistisk. Den proaktive form indebærer, at gerningspersonen planlægger overgrebet og bevidst bruger stoffer til at bedøve offeret, så vedkommende gøres ude af stand til at modstå overgrebet eller give informeret samtykke. Dette er ofte karakteriseret ved brugen af specifikke stoffer, som gerningspersonen har til hensigt at anvende for at kunne begå overgrebet.

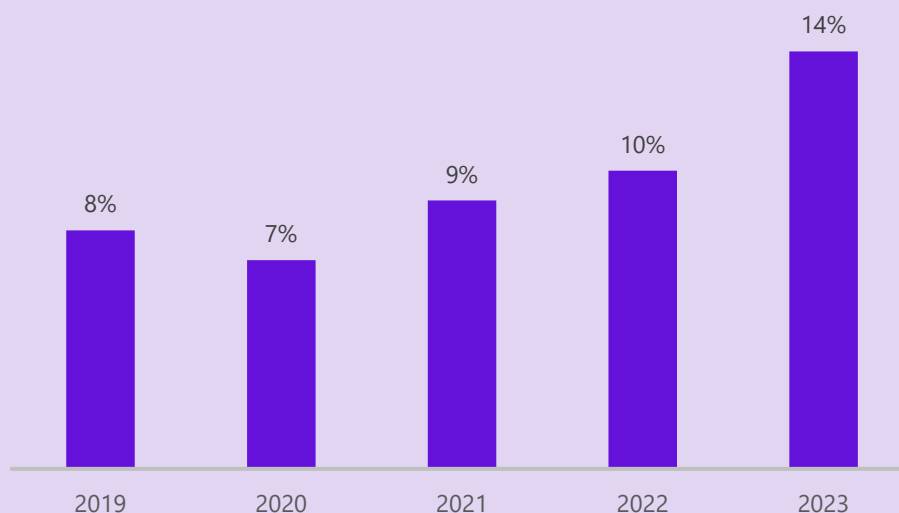
Den opportunistiske form for drugrape involverer en situation, hvor gerningspersonen udnytter en allerede eksisterende omstændighed, hvor ofret er beruset eller påvirket af stoffer, til at gennemføre et overgreb. Her er der ikke nødvendigvis nogen forudgående plan om at bruge stoffer til at kunne begå overgrebet, men gerningspersonen udnytter, at ofret befinder sig i en sårbar tilstand.

Selvom flere studier fremhæver, at den opportunistiske form for drugrape er mere udbredt end den proaktive, er det oftest sidstnævnte, der henvises til, når man taler om drugrape. Det er ligeledes mistanke om den proaktive tilgang, der i CfV, Aarhus indsamles data omkring.

Figur 32: Mistanke om drugrape for alle klienter 2023 (N=242).

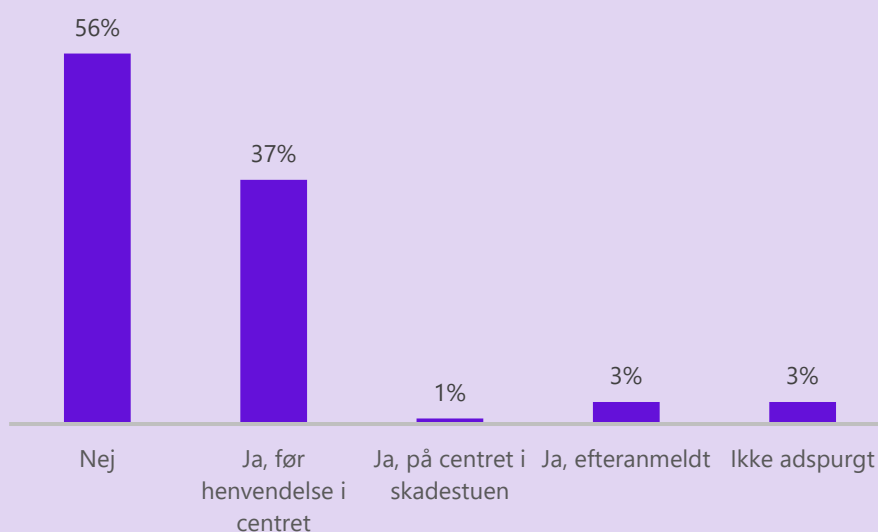
I 2023 ses der en stigning i antallet af klienter, som oplever eller har mistanke om, at de i forbindelse med overgrebet har været udsat for drugrape. Her er det vigtigt at understrege, at tallene baserer sig på klienternes egne udsagn i relation til deres oplevelse, og at tallene ikke er verificeret ved retsmedicinske prøver.

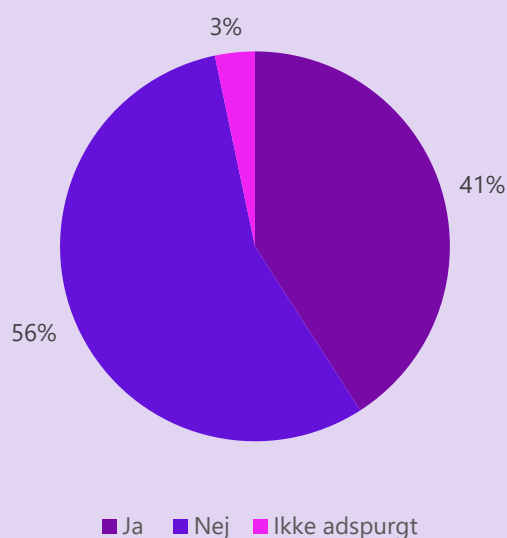
Figur 33: Mistanke om drugrape for alle klienter 2016-2023.

POLITI OG ANMELDELSE

Hos CfV, Aarhus er det som nævnt ikke en forudsætning for behandling, at overgrebet er anmeldt til politiet. Ofte er overvejelser omkring at anmelde eller ikke at anmelde dog noget, som fylder hos klienterne. Hos klienterne i 2023 angiver 41% at have anmeldt det seksuelle overgreb enten før henvendelse på centret, på centeret eller i form af efteranmeldelse. Det betyder samtidig, at mere end halvdelen af klienterne (56%) ikke har anmeldt det seksuelle overgreb, de har været udsat for.

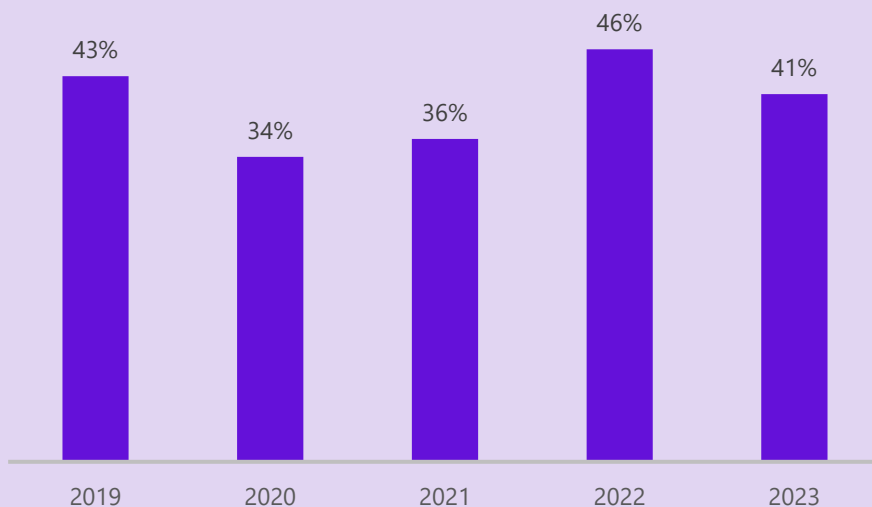

Figur 34: Anmeldelse alle klienter 2023 (N=242).

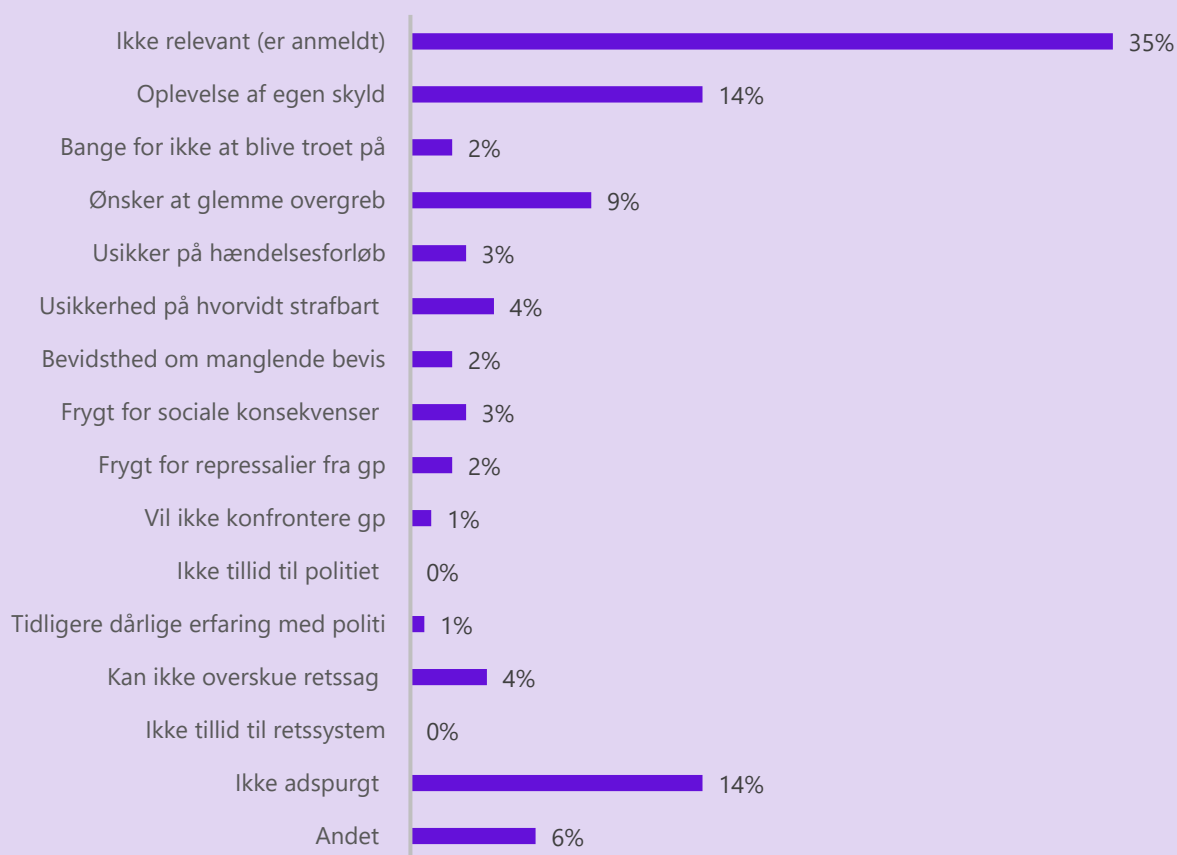
Figur 35: Anmeldelse alle klienter 2023 (N=242).

Laves opgørelsen for anmeldte overgreb over tid ses det, hvordan anmeldelsestilbøjeligheden har ligget relativt stabilt over tid.

Figur 36: Anmeldte overgreb hos alle klienter fra 2019-2023 (N=242).

Den præsenterede data viser altså, at flere ramte vælger ikke at anmelde det overgreb, de har været udsat for. Årsagerne hertil variere, men 14 % af klienterne fremhæver oplevelsen af egen skyld i relation til overgrebet som den primære forklaring.

Figur 37: Grunde til ikke at anmelde for alle klienter 2023 (N=242).

3

ØVRIGE

HENVENDELSER

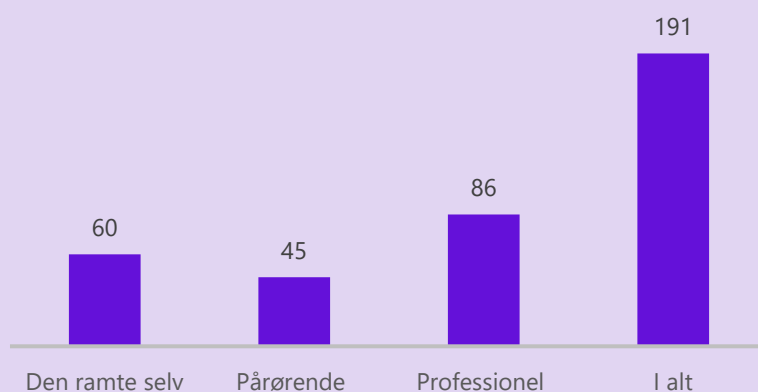
ØVRIGE HENVENDELSER OG TILBUD

IKKE-BEHANDLINGSRELATEREDE HENVENDELSER

Foruden centrets primære opgave med at yde støtte og behandling til personer, som har oplevet seksuelle overgreb, er der en lang række øvrige funktioner og opgaver, der hvert år varetages i centret. I den psykosociale behandlingsenhed i CfV er det hovedsageligt centersekretæren, som besvarer centrets hovednummer og mail, hvor der i 2023 var i alt 317 henvendelser, som ikke var direkte relateret til aktuelle behandlingsforløb eller almindelig drift (eksempelvis aflysning eller ændring af behandlingsaftaler). Disse ikke-behandlingsrelaterede henvendelser sker også i akutafdelingen, og der er i 2024 påbegyndt dataindsamling herom, så det fremover vil være muligt at fremlægge det samlede antal henvendelser. Nedenstående opgørelser omfatter derfor alene henvendelser og aktiviteter i den psykosociale behandlingsenhed.

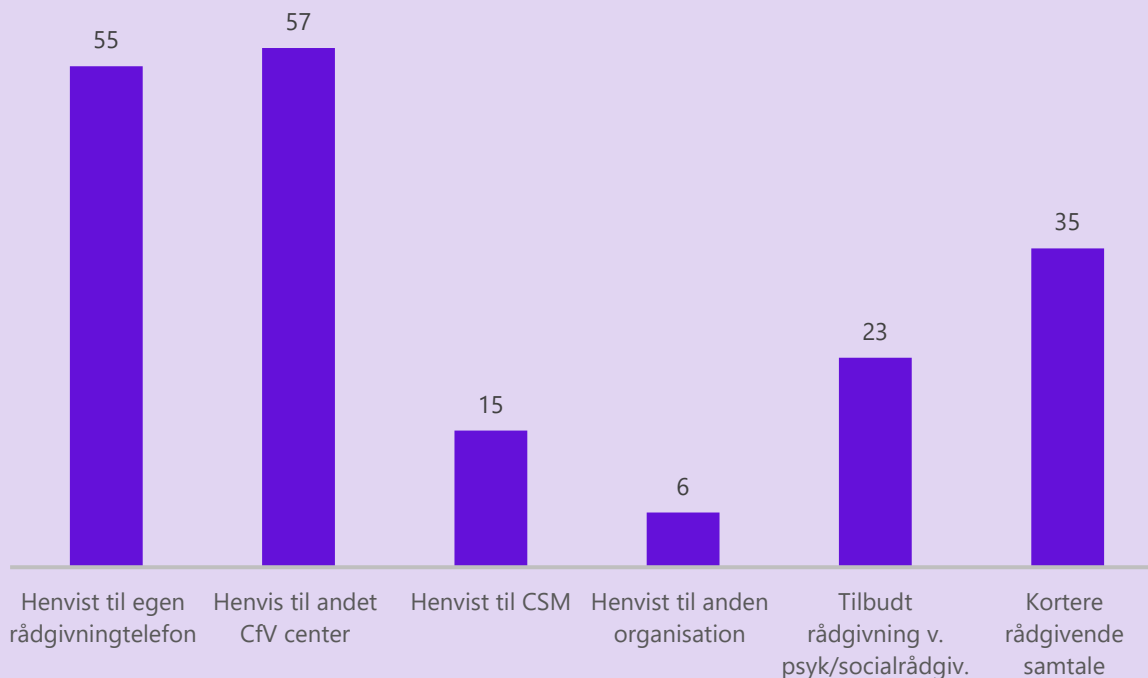
HENVENDELSER OM OVERGREBSRAMTE

Sekretæren er altså den primære vej ind i centerets psykosociale behandlingsenhed og håndterer løbende en bred vifte af henvendelser relateret til personer udsat for seksuelle overgreb. I 2023 udgjorde denne type henvendelser 191 ud af de i alt 317. Henvendelserne omhandler både overgrebsramte, der aktuelt er i behandling i centeret, men også ramte, der ikke er tilknyttet centret. Henvendelserne kommer fra mange forskellige kilder herunder de ramte selv, deres pårørende samt fagpersoner. Indholdet af henvendelserne spænder bredt, men der kan eksempelvis være tale om henvendelser fra både ramte, pårørende og fagpersoner, som grundet erfaring med eller kendskab til overgreb ønsker information om vores tilbud herunder venteliste. Flere henvender sig også for at blive klogere på andre relevante hjælpeinstanser eller med et behov for rådgivning og faglig sparring. Varetagelsen af disse henvendelser er afgørende og central for centerets drift og kræver en væsentlig mængde ressourcer.

Figur 38: Ikke-behandlingsrelaterede henvendelser om overgrebsramte 2023 (N=191).

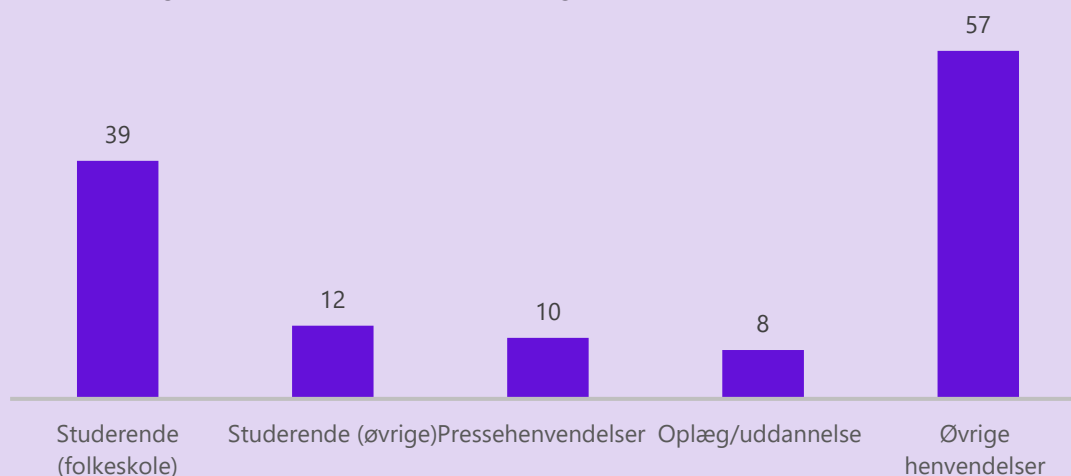
Alle henvendelser bliver imødekommet og håndteret. Som det fremgår af nedenstående opgørelse henvises en stor andel af henvendelserne til vores egen rådgivningstelefon. Derudover oplever vi, at en del henvendelser kommer fra personer, der ikke er omfattet af CfV, Aarhus' geografiske optageområde, hvorfor de henvises til et andet center.

Figur 39: Håndtering af ikke-behandlingsrelaterede henvendelser om overgrebsramte 2023 (N=191).

FAGLIGE HENVENDELSER

Foruden forskellige henvendelser relateret til overgrebsramte får centret også hvert år et betydeligt antal henvendelser fra eksterne aktører herunder pressen, studerende, fagfolk og private, der søger information eller rådgivning om emner relateret til seksuelle overgreb. Der er ligeledes henvendelser fra personer eller organisationer, som ønsker oplæg eller uddannelse.

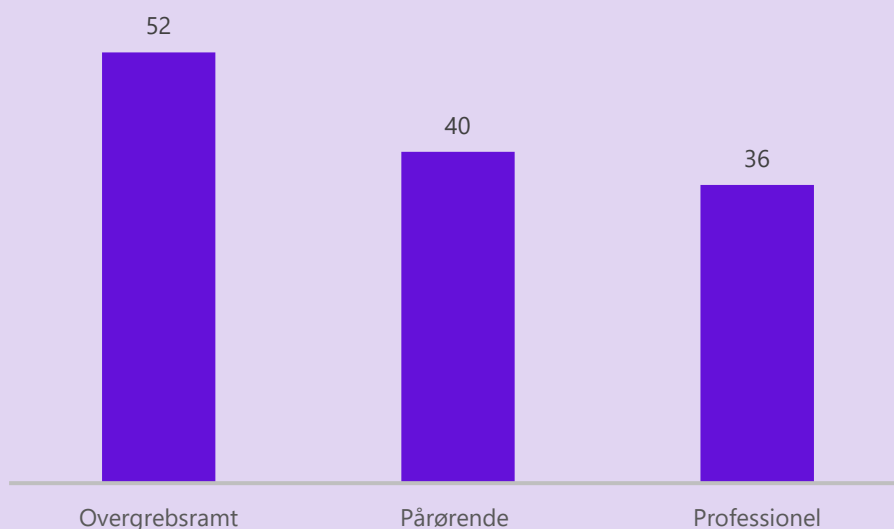
Figur 40: Håndtering af ikke-behandlingsrelaterede henvendelser om overgrebsramte 2023 (N=191).

Disse henvendelser bidrager til at løse vores videnscenterforpligtelse om at informere og oplyse samfundet om seksuelle overgreb samtidig med, at de understreger centrets rolle som en central aktør i den offentlige debat. Henvendelserne er ligeledes med til at understrege, at vores arbejde ikke kun begrænser sig til direkte klientkontakt, men også omfatter en bredere oplysnings- og rådgivningsfunktion.

RÅDGIVNINGSTELEFON

De ovenstående afsnit er med til at tydeliggøre den efterspørgsel på rådgivning, som vi oplever i centret. I oktober 2022 lancerede CfV, Aarhus en rådgivningstelefon, der blev etableret for at imødekomme efterspørgslen på rådgivning fra overgrebsramte, pårørende og professionelle. Rådgivningstelefonen har vist sig at være en hjælp for både vores sygeplejersker i akutafdelingen og centersekretæren i behandlingsenheden, idet tilbuddet har lettet deres arbejdsbyrde ved, at der nu kan henvises til telefonrådgivningen ved henvendelser, der kalder på mere dybdegående rådgivning eller faglige sparring.

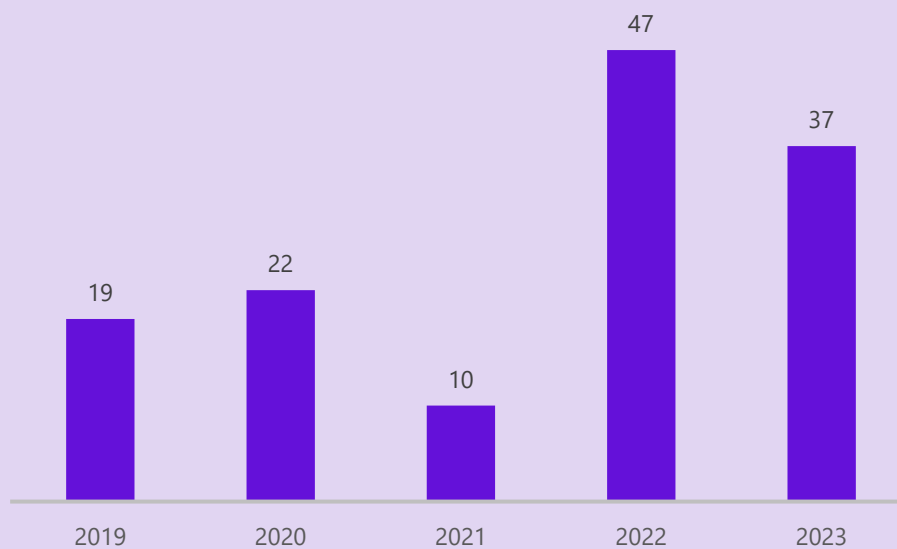
I løbet af det første fulde driftsår i 2023, håndterede rådgivningstelefonen i alt 128 henvendelser fra forskellige grupper, hvilket tydeliggør tilbuddets brede appel og relevans. I foregående afsnit blev det beskrevet, hvordan 55 personer ud af de i alt 317 henvendelser blev henvist til at kontakte rådgivningstelefonen, hvilket viser, at over halvdelen af brugerne selv formår at finde frem til tilbuddet.

Figur 41: Henvendelser til rådgivningstelefonen 2023 (N=128).

PÅRØRENDESAMTALER

Der har i CfV, Aarhus altid været et tilbud om, at klienters nærmeste pårørende kan tilbydes 1-2 støttende samtaler. I 2022 havde vi det som et indsatsområde at gøre vores klienter og deres pårørende opmærksomme på denne mulighed. Som det fremgår nedenfor udmøntede dette fokus sig i en markant stigning i antallet af pårørendesamtaler i 2022.

Figur 42: Pårørendesamtaler 2019-2023 (N=128).

Selvom det umiddelbart kan tyde på et fald i antallet af pårørendesamtaler, vurderes det, at flere, der tidligere ville være blevet tilbudt en pårørendesamtale, nu benytter sig af vores rådgivningstelefon. Dette understøttes af, at 31 % af henvendelserne til rådgivningstelefonen i 2023 har været fra pårørende.

4

AKTIVITETER

AKTIVITETER

I BEHANDLINGSENHEDEN / VIDENSCENTERET

VIDENSCENTERAKTIVITETER

I det forgangne år har CfV, Aarhus som vanligt arbejdet med både at indhente og formidle essentiel viden om seksuelle overgreb. En central del af vores arbejde som center med videnscenterfunktion indebærer uddannelse og undervisning, hvor vi deler vores ekspertise med andre. Dette inkluderer tilpassede kurser, oplæg og undervisningsaktiviteter. Vi anerkender også pressens vigtige rolle i at formidle korrekt information, og bidrager derfor løbende med oplysninger, statistik og ekspertviden for at sikre nuancerede beskrivelser af komplekse emner relateret til seksuelle overgreb. Vores eksterne samarbejder med universiteter og organisationer udgør som altid en hjørnesteen i vores vidensdeling, og vi er stolte af at være en foretrukket samarbejdspartner. For at sikre et konstant højt fagligt niveau i centeret investerer vi i kurser og efteruddannelse. Dette bidrager ikke blot til vores egen udvikling, men er også med til at sikre, at vores behandling forbliver i overensstemmelse med nyeste viden og bedste praksis.

Grundet barselsorlov har det været nødvendigt at nedjustere, hvilke videnscenteraktiviteter, som kunne varetages i 2023. Der har i en periode været ansat en studentermedhjælper, der hovedsageligt varetog udarbejdelsen af årsrapporten for 2022 i samarbejde med øvrige medarbejdere i centret. Derudover har centrets socialrådgiver i en periode haft ekstra timer i centret, som var dedikeret til varetagelse af videnscenteropgaver – her var det primære fokus på afvikling af Landsseminar. Andre opgaver har været fordelt på centrets øvrige medarbejdere, mens flere har været helt eller delvist sat på pause.

UNDERVISNING OG OPLÆG

CfV, Aarhus tilbyder forskellige former for undervisning og oplæg relateret til seksuelle overgreb. Centerets tværfaglige opbygning gør det muligt at imødekomme mange forskellige former for undervisning og oplæg i relation til form og indhold, som kan tilbydes til en lang række forskellige modtagere.

Undervisnings- og oplægsaktiviteter i 2023 omfatter:

- *Uddannelsesdage* – CfV, Aarhus holder løbende uddannelsesdage, hvor vi varetager undervisning af nye ansatte i akutafdelingen. Der er mulighed for, at dette tilbud kan udvides til også at medtænke andre interesserede. Temaerne i undervisningen centrerer sig om centrets opbygning, målgruppe og arbejde. Der fokuseres ligeledes på temaer som traumereaktioner, sekundær traumatisering og viktimering.

- *Oplæg hos Østjyllands politi* – I september holdt en af vores psykologer et oplæg hos Østjyllands Politi til en arbejdsdag for deres medarbejdere i SVÆV. Her havde de bedt os holde et oplæg omkring vores erfaringer ift. mødet med politiet. De ønskede at få vores erfaringer omkring ofrenes møde med politiet og SVÆV, samt hvordan vi som CfV-ansatte oplevede samarbejdet med politiet/SVÆV.
- *Oplæg Norddjurs Kommune* – I foråret holdt to af vores psykologer sammen med vores praktikant et oplæg hos Norddjurs kommune. Fokus var på centeret herunder vores målgruppe og arbejdsgange samt på psykologiske senfølger af seksuelle overgreb.
- *Oplæg for Reden og Redens krisecenter* – Centrets socialrådgiver har holdt oplæg hos Reden og Redens krisecenter. Oplægget omhandlede centerets tilbud, muligheden for retsmedicinsk undersøgelse og præsenterede vores nye rådgivningstelefon.
- *Oplæg for jordemødre og jordemødestuderende fra Randers Sygehus* – Centrets socialrådgiver har ligeledes holdt oplæg for jordemødre og jordemødestuderende fra Randers sygehus. Oplægget var centreret om senfølger efter et seksuelt overgreb og betydningen heraf ift. graviditet og fødsel.
- *Oplæg ved temadag i hos Psykiatrisk Klinik 1 på AUH* – En af vores psykologer har holdt oplæg ved Psykiatrisk Klinik 1 for patienter med kognitiv svækkelse. Oplægget omhandlede centrets tilbud samt, hvordan vi håndterer klienter med funktionsnedsættelse.

LANDSSEMINAR

I maj 2023 var CfV, Aarhus vært for det tilbagevendende landsseminar, der går på tur mellem Center for Seksuelle Overgreb på Rigshospitalet og CfV, Aarhus. Dagen bød på mange på mange spændende indslag fra både interne og eksterne oplægsholdere. Der var blandt andet oplæg om LGBT+, mænd udsat for overgreb, politiets arbejde med voldtægter og drugrape. Vi fik efterfølgende mange positive tilbagemeldinger på arrangementet.

SAMARBEJDSMØDER

CfV, Aarhus har i 2023 faciliteret en forskellig række samarbejds møder.

- Tilbagevendende arbejdsgruppemøder med deltagere fra CfV, Aarhus (både akutafdelingen og den psykosociale behandlingsenhed), Retsmedicinsk Institut og Østjyllands Politi.
- Tilbagevendende styregruppemøder med deltagere fra CfV, Aarhus (både akutafdelingen og den psykosociale behandlingsenhed) herunder afdelingsledelse, Retsmedicinsk Institut, Aarhus Universitet, Østjyllands Politi og Afdelingen for Kvindesygdomme og Fødsler.
- Tilbagevendende møder i National Arbejdsgruppe, hvor alle centre for voldtægts ofre er repræsenteret.
- Centrets socialrådgiver har holdt et samarbejds møde med Aarhus Universitet, hvor man har valgt at have en studievejleder, der kan tilknyttes de studerende, som har været udsat for seksuelle overgreb.
- Samarbejds møder med psykiatrien i Region Midt, Konfliktrådet i Østjylland og Foreningen for Bistandsadvokater.

EKSTERNE SAMARBEJDER

- *Projekt om eHealth i samarbejde med Syddansk Universitet:* Tilbage i efteråret 2021 påbegyndte vi et stort udviklingsprojekt i samarbejde med Syddansk Universitet omhandlende eHealth til personer udsat for seksuelle overgreb. Projektet er forankret ved forskningsgruppen THRIVE, Institut for Psykologi og finansieret af Trygfonden. Maria Hardeberg Bach er ansat som postdoc på projektet, og lektor Maj Hansen er projektansvarlig. Projektet støttes i centeret af videnscenterkoordinator, Sascha Strauss Krogh. Et centralt fokus i projektet er at opdatere og videreudvikle centerets hjemmeside www.voldtægt.dk til et mere brugertilpasset, traumeinformeret og evidensbaseret tilbud. Hjemmesiden vil henvende sig til både overgrebsramte, pårørende og fagpersoner. I 2022 deltog Videnscenterkoordinator Sascha Strauss Krogh i udarbejdelsen af en international systematisk litteraturgennemgang om eHealth til personer udsat for seksuelle overgreb. Litteraturgennemgangen blev præsenteret på den europæiske traumekonference ESTSS i juni 2023 og er publiceret i tidsskriftet Trauma, Violence, and Abuse. Status på projektet er, at det nu er fuldt genoptaget efter at have været delvist pauseret grundet barsel.
- *Ph.d.-projekt i samarbejde med Forskningsklinikken for Funktionelle Lidelser:* Formålet med dette Ph.d.-studie er at undersøge konsekvenserne af seksuelle overgreb i et bio-psyko-socialt perspektiv med et særligt fokus på somatiske smertetilstande. Projektet vil herved undersøge udviklingen af somatiske symptomer i forhold til kroniske tilstande og funktionel lidelse som følge af seksuelle overgreb. Kandidat i Folkesundhedsvidenskab Sofie Abildgaard Jacobsen er ph.d.-studerende på projektet under vejledning af hovedvejleder Autoriseret Psykolog, ph.d. og lektor Tina Birgitte Wisbech Carstensen, projektvejleder klinisk specialist, ph.d. Marie Weinreich Petersen, samt Professor, ph.d. og ledende psykolog Lisbeth Frostholt fra Afd. for Funktionelle Lidelser, Aarhus Universitetshospital, Institut for Klinisk Medicin, Aarhus Universitet.

RÅDGIVNING OG PRESSE

Hos CfV i Aarhus har vi foruden undervisningsopgaver haft flere spændende formidlingsopgaver og generel mediekontakt i løbet af 2023. Generelt ser vi positivt på den store mediebevågenhed, der er på seksuelle overgreb, og flere medarbejdere har udtalt sig i forskellige sammenhænge.

EFTERUDDANNELSE OG KURSER

Medarbejdere i CfV, Aarhus har i 2023 modtaget forskellige former for efteruddannelse og deltaget i relevante kurser.

- Centrets psykologer har deltaget på et seminar med professor Andreas Maercker om de nye ICD11 diagnoser på stress- og traumeområdet.
- En af centrets psykologer er påbegyndt den to-årige uddannelse i CFT (Compassion Fokuseret Terapi). Det er besluttet, at alle medarbejdere skal uddannes inden for CFT, så retningen kan fungere som fælles referenceramme.
- Centrets psykologer skulle ligeledes have været på kursus i CFT ved Paul Gilbert, men dette kursus blev desværre aflyst.

